

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 6 MEI 2025

Vergaderzaal 5

- 1. Werkgeversdelegatie: Selectiegesprekken lid Rekenkamer**
- 2. Raadsinformatiebrief over Intentieovereenkomst woningbouw Oude Boomgaard - Raadsinformatiebrief**

Voorzitter: De heer De Feijter
Raadsgriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Droog (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Tutupoly (Op Ons Eiland)
Dhr. Uysal (GroenLinks)
Dhr. In 't Veld (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

Ambtelijke ondersteuning: mevr. Morlog-Criellaard

De voorzitter: Was niet eens nodig. Jullie waren al zo netjes stil. Een hele goedenavond allemaal. Welkom aan alle raads- en commissieleden. Welkom aan wethouder Burggraaf. En ook een hartelijk welkom aan de ambtelijke ondersteuning. Vanavond zijn we met elkaar om in de commissie in debat te gaan over de raadsinformatiebrief over de Intentieovereenkomst woningbouw Oude Boomgaard. Voor het verslag wil ik eventjes vragen of iedereen zich kort wil voorstellen. En dan begin ik links van mij.

De heer Den Boer: Marc de Boer, commissiegriffier.

De heer Tutupoly: Gersom Tutupoly, Op Ons Eiland.

De heer Katif: Jacques Katif, Beter voor Dordt.

De heer Groenewege: Pieter Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Droog: André Droog, ChristenUnie/SGP.

Mevrouw De Heer: Betsie de Heer, Forum voor Democratie.

De heer Uysal: Abdullah Uysal, GroenLinks Dordrecht.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer In 't Veld: Richard in 't Veld, VSP.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, DENK.

De heer Oostenrijk: Theo Oostenrijk, CDA.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

Mevrouw Morlog-Criellaard: Melanie Morlog, ambtelijke ondersteuning.

De heer Burggraaf: Maarten Burggraaf, namens het college.

De voorzitter: En ik ben Bart de Feijter, uw voorzitter voor vanavond. De reden waarom we hier zitten. Op 8 april besloot de Agendacommissie deze raadsinformatiebrief oordeelsvormend te agenderen. Het agenderingsverzoek hiertoe, van Beter voor Dordt, had steun van elf fracties. De politieke vraag voor de bespreking is, in hoeverre is de raad bereid te zijner tijd de bestemming te wijzigen om woningbouw op deze locatie mogelijk te maken, zoals ingediend door Beter voor Dordt. En dan zou ik nu ook als eerste het woord willen geven aan Beter voor Dordt, als aandrager van de politieke vraag. En daarna krijgen de andere fracties de gelegenheid het woord te voeren. De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, dank u wel. Zoals u weet, Beter voor Dordt erkent de ernst van de woningnood. Tegelijkertijd vinden wij dat de woningbouw altijd met visie, respect voor onze leefomgeving moet plaatsvinden. De locatie Oude Boomgaard, gelegen aan de rand van onze stad, waar het woongebied overgaat in een open polderlandschap, vraagt om uiterste zorgvuldigheid. Woningbouw hier zou het huidige karakter van het gebied verstoren en bovendien de historische boomgaard doen verdwijnen. Het college heeft aangekondigd een intentie ...

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie een interruptie. De heer Noldus.

De heer Noldus: Ik wil een vraag stellen aan de heer Katif.

De voorzitter: Dat is toegestaan.

De heer Noldus: Ik ben benieuwd, want de heer Katif heeft het over de overgang van de bebouwde kom van de bebouwing naar de polder, en dat je daar heel zorgvuldig mee om moet gaan. Ik ben benieuwd hoe de heer Katif, hoe Beter voor Dordt dan aankijkt tegen dat die grens altijd natuurlijk ergens is. En waar dan voor Beter voor Dordt die grens zou moeten liggen tussen bebouwing en polderlandschap.

De heer Katif: Voorzitter, als de heer Noldus heel even luistert, dan zal ik ook gewoon proberen aan te geven waar die grens wel en niet ligt voor Beter voor Dordt. En als de vraag niet beantwoordt tijdens mijn ding, dan hoor ik alsnog de vraag. Mag ik, voorzitter, verder? Dank u wel. Het college heeft aangekondigd een intentieovereenkomst te willen sluiten met projectontwikkelaar Dudok om de haalbaarheid van woningbouw op deze locatie te onderzoeken. Dat gebeurt zonder dat de raad vooraf heeft gesproken over de wenselijkheid van woningbouw op deze plek. Dat vinden wij niet zorgvuldig, als Beter voor Dordt. Voorzitter, hoewel het college bevoegd is om privaatrechtelijke overeenkomsten te sluiten, ligt de bevoegdheid tot wijziging van het omgevingsplan bij de raad. Als blijkt dat daar geen meerderheid voor is, dan doen wij nu veel werk voor niets en geven wij een ontwikkelaar valse hoop. Dat kunnen we beter voorkomen dan genezen. Daarnaast hebben wij serieus inhoudelijke zorgen, voorzitter. Het plan spreekt over vrijstaande woningen in een groene setting. Feitelijk villa's. Het zijn geen woningen die bijdragen aan het oplossen van de woningnood voor starters, jongeren en mensen met een modaal inkomen, voorzitter. Ondertussen zien wij dat binnenstedelijke initiatieven, die wel voorzien in een behoefte, vaak blijven hangen in vertragingen. Waarom lukt het daar niet en hier wel?

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Uw betoog roept toch weer een interruptie op.

De heer Katif: Voorzitter, ik snap dat de VVD dit soort vragen wil stellen. Maar als ik heel even mijn verhaal zou kunnen afmaken dan kan de heer Noldus in ...

De voorzitter: We hebben afgesproken dat in eerste termijn interrupties ook zijn toegestaan. En dat we in de eerste termijn ook gewoon direct in debat gaan. Ik ga interrupties wel toelaten. De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, het lijkt me leuk voor dit debat als er vragen en wat interactie komt, maar ik wacht anders het eerste antwoord zo meteen wel af. Beter voor Dordt, bij monde van de heer Katif had het ook over ... Ben ik door het intermezzo van de heer Katif wel mijn vragen vergeten. Dat er niet gebouwd wordt voor de behoefte die er is.

Ik ben benieuwd hoe Beter voor Dordt dan aankijkt tegen juist het plannen van woningen in een vrijstaande sector, om juist zo'n verhuisketen op gang te brengen, om juist te zorgen dat in Dubbeldam mensen die daar eigenlijk vastzitten in hun eigen huis kunnen doorstromen. Ik ben benieuwd hoe Beter voor Dordt daarnaar kijkt.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik zou het maar gelijk even hard willen spelen. Mensen in Dubbeldam gaan verhuizen naar een villa van 1,5 miljoen. Aan wie wilt u dat dan verkopen? Aan wie? Denkt u werkelijk dat namelijk vanuit Dubbeldam mensen gaan verhuizen naar de Oude Boomgaard? Denkt u dat werkelijk? Dat is een wedervraag.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Via de voorzitter zeg ik dan maar ...

De heer Katif: Voorzitter.

De heer Noldus: Via de voorzitter zeg ik dan maar, kijk, die huizen worden natuurlijk gebouwd, als daar behoefte aan is. En als er behoefte aan is, dan laten mensen daar woningen op achter. En dat is die doorstroom die je op gang wil krijgen om echt die betaalbare woningen vrij te krijgen, juist in een Dubbeldam, waar ook zo weinig beschikbaar komt.

De heer Katif: Voorzitter.

De heer Noldus: Als antwoord op de wedervraag.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Maar die behoefte zie ik sowieso niet, voorzitter. Als die behoefte er is, dan zou ik graag sowieso van het college willen zien, is die behoefte daadwerkelijk namelijk dat je woningen van even rondit boven de miljoen ... Dat zou ik graag willen zien. En of dat een bijdrage levert namelijk aan de Dordtse samenleving. Want uiteindelijk hebben wij woningen nodig die bijdragen aan die doorstroming, waar de heer Noldus het over heeft. En niet aan een woning van 1,5 miljoen. Met alle respect.

De voorzitter: De laatste interruptie.

De heer Katif: Voorzitter, daar gaat het helemaal niet om. Het gaat om iets heel anders namelijk.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Laatste interruptie, de heer Noldus. En daarna mag de heer Katif zijn betoog vervolgen.

De heer Noldus: Ik wilde wel op die laatste nog een vraag stellen. Want de heer Katif geeft aan, als er behoefte is, dan moeten we dat misschien wel doen. Ik ben dan benieuwd, is Beter voor Dordt dan bereid als er dan een analyse of informatie komt waarop die behoefte uit de markt er blijkt te zijn, dat Beter voor Dordt er dan ook is om dit te steunen?

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Steunen zal ik op dit moment even niet, omdat ik sowieso niet alleen à titre personnel hier spreek, maar ik spreek namens de fractie. En dit hebben we eigenlijk niet besproken. Die gedachte neem ik mee.

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Waar was ik? Even kijken. Voorzitter, ook over de ongelijke behandeling, wat initiatiefnemers betreft, iets wat bij ons toch wringt een beetje. Bij het monumentale pand Teerlink houdt het college strak vast aan de bestemming. Maar bij de Oude Boomgaard, waar de bestemming evenmin woningbouw is, gaat men ineens wel in gesprek en sluit men overeenkomsten. Maar dat roept vragen op over de consistentie en de betrouwbaarheid van ons ruimtelijke beleid, voorzitter. Een andere kant, voorzitter, het participatie aspect mag hier niet onbenoemd blijven. Inwoners uit de omgeving hebben duidelijk aangegeven, althans bij ons, zich zorgen te maken over woningbouw op deze plek. Die zorgen gaan over het verdwijnen van groen, toename van verkeer, het verstoren van het openbare landschap. Als gemeente hebben we de verantwoordelijkheid, voorzitter, zulke signalen serieus te nemen en bewoners tijdig oprecht te betrekken bij ruimtelijke keuzes die hun leefomgeving raken. Mij is wel ter ore gekomen dat Dudok inmiddels een aantal specifieke mensen benaderd heeft met een brief. Dit even ter kennis aan de commissie. Tot slot, voorzitter, Beter voor Dordt is blij dat er nu eindelijk een gesprek in de commissie en straks in de raad plaatsvindt. Dat is precies waar het hoort. Laten we dit debat voeren, doordat wij verwachtingen wekken richting ontwikkelaars en inwoners. En laten we dan ook helder zijn. Als de raad de bestemming hier niet wil wijzigen, dan moet het maar ook gezegd worden. Beter voor Dordt is niet tegen bouwen, mijnheer Noldus. Integendeel. Wij willen dat er woningen bijkomen die bijdragen aan het oplossen van de wooncrisis in Dordrecht, maar dat vraagt om de juiste keuzes op de juiste plekken. De locatie Oude Boomgaard is een plek waarvan wij zeggen, voorzitter, doe het alsjeblieft niet.

De voorzitter: Duidelijk betoog, de heer Katif.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Wie wil erop reageren? Een interruptie is dit, of een woordvoering?

De heer Noldus: Eigenlijk, ik had een vraag gesteld in het begin. En die heb ik eigenlijk nog niet helemaal beantwoord horen worden in de woordvoering van de heer Katif.

De voorzitter: En zou u uw vraag kunnen herhalen?

De heer Noldus: De heer Katif gaf in het begin aan dat de overgang van bebouwde kom naar polderlandschap, dat je daar kritisch op moet zijn. Feit is, je hebt altijd ergens een overgang. En terecht dat je daar kritisch naar kijkt. Wat is de weging van Beter voor Dordt waar die overgang zou moeten liggen en wat dan een gepaste invulling zou zijn?

De voorzitter: De heer Katif. Je mag je microfoon eerst even aanzetten.

De heer Katif: Ik vind het heel moeilijk, voorzitter, omdat wij juist die grens ook eigenlijk aan de linkerkant ... Als je van deze kant komt eigenlijk, vanuit de Oudendijk, noem ik

het dan maar, dan is de grens voor ons eigenlijk de boomgaard. Dat is aan die kant en niet aan die kant. Dat is voor mij, althans voor ons als Beter voor Dordt de grens. Wij zijn initieel gewoon tegen bouwen op, in de boomgaard. Dat is voor ons de grens om dit wel of niet ... De grens eigenlijk tussen het stedelijke en de polder, maar dan de boomgaard.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog meer interrupties op de heer Katif? Geef ik eerst de heer Roggekamp het woord. Daarna de heer Uysal, zag ik. En daarna zag ik de heer Oostenrijk ook? Ja? Oké. Eerst de heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Beter voor Dordt geeft aan dat ze wel een overgangszone willen hebben, maar dat ze die niet aan deze kant van de Oudendijk willen verplaatsen. Terwijl volgens mij heel vroeger in het verleden is de Zuidendijk ooit als bouwgrens neergezet. Maar dat is heel vroeger. In de brief, en daar heb ik het nu alleen over, staat dat het pand 156 gewoon het gebied woonwijken heeft. Ik zie ook helemaal geen probleem om daar op een mooie manier over te gaan naar het groene gebied erachter. Mijn vraag eigenlijk aan de heer Katif is, heeft hij liever dat er dan bouwtorens of zo inderdaad voor andere doelgroepen komen, of juist een mooie overgang van rustige woningen, niet te veel op elkaar, maar iets breder, naar een groen gebied? Wat is zijn visie daarop? Want binnenstedelijk bouwen, is inmiddels al gezegd, gebeurt op veel meer punten. Dit is al in een woonwijk. Kan je zien als binnenstedelijk bouwen, wat het huidige college ook wil.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, de heer Roggekamp heeft het over de verdichting in de binnenstad. Die is nog steeds niet klaar. En we hebben genoeg plek namelijk om te kunnen verdichten. Wij zijn nog niet klaar. En ik zou de vraag best willen beantwoorden. En ik vind hem op dit moment een beetje obsoleet. Althans, voor mij dan. Ik zeg, ik wil er geen antwoord op geven, lijkt zo onaardig. Maar zolang dat die verdichting niet volledig heeft plaatsgevonden, is daar op dit moment, wat Beter voor Dordt betreft, geen behoefte aan, op dit moment.

De voorzitter: Dan zag ik een vraag van de heer Uysal.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Eigenlijk in het verlengde van de heer Roggekamp. Ik ben het de grote lijnen wel eens met de woordvoering van de heer Katif. Alleen in 2021 heeft deze raad de grenzen bepaald van het woongebied en poldergebied.

En daaruit is de vaststelling, de constatering dat dit wel valt binnen een woonwijk. En de constatering is ook dat het terrein nu er vervallen bij ligt. Voor de ontwikkeling zijn we ook afhankelijk van een ontwikkelaar. Als gemeente bezitten we niet over de grond zelf. Wat als Beter voor Dordt tegen deze ontwikkeling is, als ze daar geen woningen willen bouwen, wat nu op dit moment wel wordt aangemerkt als een woongebied en we afhankelijk zijn van een ontwikkelaar, wat gaan we dan doen met de vervallen boomgaard?

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, heel kort. De vervallen boomgaard in goede staat terugbrengen. Ik herinner u, mijnheer Uysal, dat de boomgaard is in 2019 gekocht, niet om appels en peren in te planten. Maar die is gewoon letterlijk ook gekocht om te kunnen speculeren met de grond die daar zit. En dat is ook een van de punten waar wij een beetje enigszins moeite mee hebben. Breng het in een goede staat. Lijkt mij een hele goede gedachte.

De voorzitter: Ik zie een vervolgvraag bij de heer Uysal.

De heer Uysal: Jazeker. Terechte opmerking. Ook wij als GroenLinks zijn tegen die speculatie van de grond. De ontwikkelaar heeft de grond bewust gekocht, met het idee om de grond daar in waarde te laten stijgen. Maar we zijn wel afhankelijk van de ontwikkelaar. En we staan nu aan de vooravond om als gemeenteraad toch de regie in handen te nemen om die private sturing daar enigszins te dempen en verzachten. En we kunnen nu hier voorwaarden stellen aan de ontwikkelaar. Het college heeft in het raadsvoorstel een aantal randvoorwaarden gesteld. Ik heb u daar niet over gehoord, over hoe u kijkt naar die randvoorwaarden en welke randvoorwaarden wij eventueel als gemeenteraad daaraan kunnen toevoegen, om te zorgen dat we nog enigszins de regie houden over dat gebied.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, de randvoorwaarden. Voorzitter, als je het raadsvoorstel even leest, dan ziet u namelijk dat die vijftien, misschien overdrijf ik, maar die vijftien villa's zouden daar moeten komen. Welke randvoorwaarden je ook zet, er zullen 15 villa's zijn. Wat wil je daar nog meer van maken? Wat mij betreft, of tenminste wat Beter voor Dordt betreft zeg ik, zorg dat dat stukje gewoon een mooi stuk blijft. En ik zou bijna zeggen, dat is het. Je hebt geen enkele voorwaarde die je kan stellen hoor, kan ik u vertellen. Want je kan daar geen sociale woningbouw, als wij dat gewoon zouden willen ... Gaat je niet lukken. Als je dat lukt, dan zeg ik u bij dezen, wil Beter voor Dordt niet alleen meedenken, maar die kunt u aan uw zijde zien.

De voorzitter: Ik zie nog een laatste vervolgvraag. De heer Uysal.

De heer Uysal: Heel kort, voorzitter. Is Beter voor Dordt dan ook bereid om met een voorstel te komen om het woongebied daarvan af te halen, uit de Omgevingsvisie?

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Ik verstond de vraag niet helemaal, mijnheer Uysal, via u, de voorzitter.

De voorzitter: Of Beter voor Dordt dan ook met een concreet voorstel komt.

De heer Uysal: Om het woongebied wat nu in de Omgevingsvisie is vastgesteld, waar nu wonen centraal staat voor deze locatie, daar ook van af te halen. Want dat is eigenlijk het enige antwoord wat ik dan afleid uit uw reactie actief.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Ja.

De voorzitter: Kort, maar krachtig. De heer Oostenrijk dan.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, goed dat de heer Katif even gemeld heeft dat die situatie rond 2019 al speelde. Ik kan me dat ook nog herinneren, maar ik had het jaartal niet meer voor ogen. En ik wil nog iets verder teruggaan. Ook in die periode of eerder, maar dat kan uitgezocht worden, speelde de hele ontwikkeling rond de miljoenenvilla's rond de Hazelaarlaan. En dan praat ik over de sluit, of laten we zeggen de sloop van het tuincentrum Pap en de gemeentelijke kassen die erachter zaten. Daar is toen, ik meen onder wethouderschap Sleeking, het groene licht gegeven om daar miljoenenvilla's te ontwikkelen. Het was voor iedereen duidelijk dat op dat moment ook, laten we zeggen, het verlengde er wel in zou zitten dat in de boomgaard dezelfde ontwikkeling zou gaan plaatsvinden. Alleen ik kan me ... Maar dat valt te achterhalen, want er is toen het nodig over gewisseld. Ik meen dat toen gesproken werd over vijf, zes villa's in het groen verpakt.

De voorzitter: Zou u tot een vraag kunnen komen, de heer Oostenrijk?

De heer Oostenrijk: Niet aan de heer Katif. In die zin was toen al duidelijk, ook met de aankoop door Dudok, dat hier in potentie gebouwd zou gaan worden. Alleen wanneer? Dat is dan nu aan de orde. Ik vraag me af of het niet een beetje vreemd is als Beter voor Dordt destijds wel akkoord is gegaan met de ontwikkeling van al die miljoenenvilla's, en dan hebben we het over flinke miljoenenvilla's, en dat dat dan niet ... Want oorspronkelijk zou, dacht ik, ook de ontwikkeling plaatsvinden met de verbinding met de Hazelaarlaan. Nu wordt gewezen op de Lindelaan. Het is eigenlijk een vanzelfsprekendheid dat dit zou gaan gebeuren. Deelt de heer Katif dat?

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik ga niet terug in de tijd. De heer Oostenrijk, nee. Ik bedoel, trouwens voortschrijdend inzicht. Ik bedoel, op een gegeven moment kun je ook dingen in de huidige situatie ... In die situatie hadden wij geen woningnood. Op dit moment hebben we wel een woningnood. Wij willen bouwen voor de sociale woningbouw. We willen het middensegment gewoon ook gaan aanpakken.

En dat is een heel ander perspectief dan toen destijds. En ik ga namelijk een beleid van een wethouder niet verdedigen hier, want ik het is Beter voor Dordt 2025, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: Een vervolgvraag, de heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ik hoor de heer Katif twee dingen zeggen. Ten eerste begon hij, het moet groen blijven. En daarna zei hij, als het sociale woningbouw wordt, dan voel ik er wel wat voor. Het is één van tweeën.

De voorzitter: De heer Katif, is het één van de twee? U wilt daar geen reactie op geven? Nee? Oké. Duidelijk. Dan gaan we naar de heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, ik had eigenlijk dezelfde vraag die de heer Oostenrijk net stelde als vervolgvraag op het debatje tussen de heer Uysal en de heer Katif, dat het principiële punt om het groen te houden verworpen werd toen het om een ander type woningen ging. Terwijl Beter voor Dordt juist stelde dat die overgang van de bestaande bouw naar de polder zo belangrijk was. En daar had ik een vraag over. Maar ik weet niet of de vraag in deze formulering misschien wel beantwoord kan worden door de heer Katif.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Wat was de vraag?

De heer Noldus: In de zin, de heer Katif stelt dat het principeel is voor Beter voor Dordt dat dit onbebouwd blijft. In het debat met de heer Uysal geeft de heer Katif aan, behalve als het sociale woningbouw betreft. Terwijl ook in de woordvoering van de heer Katif naar voren komt dat het vooral gaat over die overgang van de bestaande bebouwing naar de polder. Die dingen kan ik dan niet met elkaar rijmen. Dus ben ik benieuwd naar de duiding van Beter voor Dordt daarop.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, misschien ben ik te voorbarig geweest als het gaat om sociale woningbouw. Kijk, als wij in een situatie terecht komen waarin je eigenlijk geen kant meer uit kan, en dat realisme heb ik ook wel, of tenminste hebben wij als Beter voor Dordt hartstikke voor ogen, dan kun je ook niet anders. Maar in dit geval kun je heel veel. En dat is wat ik eigenlijk probeerde te zeggen. Je hebt namelijk een verdichting in de stad. Er is genoeg ruimte om het een en ander te doen. Dan zou het heel doodzonde zijn, laat ik het maar heel populistisch zeggen, als je dat stukje wat verwaarloosd is niet in de oude staat kunt terugbrengen. En nogmaals, die speculatie zit ons ontzettend dwars. Dat is gewoon zo. Ik vind het gewoon onbestaanbaar dat als je zegt, ik doe het voor de stad, waarmee we ondernemers, in dit geval ... Dat wringt. En als sociaal mens mag ik dat gewoon vinden. Ook zelfs als ondernemer trek ik me dat aan. Dan ga ik aan. Maar goed.

De voorzitter: Ik wil eigenlijk even door naar de volgende woordvoeringen. Wie zou ik het woord mogen geven voor een woordvoering? Ik zie de heer Uysal zijn hand omhooggaan. Dan geef ik die het woord.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Voorzitter, deze locatie kent een lange geschiedenis. De boomgaard aan de Oudendijk roept herinneringen op, maar ook zorgen. En niet alleen bij omwonenden, maar breder in de stad. En die zorgen begrijpen wij heel goed. Het terrein ligt aan de rand van het woongebied, tegen het open landschap aan. Het maakt deel uit van een ecologische zone en is foerageergebied van de beschermde steenuil. We hebben het hier niet over een willekeurige plek, maar over een locatie met zowel ecologische waarde als landschappelijke betekenis. Letterlijk op de grens van stad en polder. En wij begrijpen dat de bewoners zich afvragen, blijft het bij deze ene ontwikkeling of is dit het begin van een geleidelijke verschuiving het buitengebied in?

Gaat er stukje bij beetje toch gebouwd worden in de polder? En die zorgen nemen wij serieus. Als GroenLinks vinden wij dat we daarom hier uiterst zorgvuldig mee om moeten gaan. Maar tegelijkertijd, voorzitter, zien we ook dat het terrein er verwaarloosd bij ligt. En ligt ook een kans om deze plek op te waarderen met een kleinschalig, groen woonproject. Volgens de Omgevingsvisie ligt deze locatie binnen het gebied woonwijken. Woningbouw is in principe mogelijk, mits dat gebeurt met oog voor kwaliteit, landschap en omgeving. Het college heeft een aantal belangrijke randvoorwaarden meegegeven aan dit plan. En een daarvan is de veronderstelde behoefte aan grote grondgebonden woningen in Dordrecht. En dat deze locatie zich daar goed voor zou lenen. En daarmee wordt in feite de weg vrijgemaakt voor een villawijk. Wat GroenLinks betreft is dat geen vanzelfsprekendheid. Deze locatie, voorzitter, ligt in Dubbeldam. Een wijk waarin het aandeel sociale huurwoningen zeer beperkt is. En juist in deze fase, waarin we samen verkennen of ontwikkeling überhaupt haalbaar en wenselijk is, is het van belang om het volledige spectrum aan woonbehoefte te betrekken. En daarom vragen wij het college om als aanvullende randvoorwaarde aan de ontwikkelaar mee te geven dat wordt onderzocht of sociale of betaalbare woningen op deze locatie mogelijk zijn. En ons als raad te informeren met inzicht in de financiële mogelijkheden om dit daadwerkelijk te realiseren.

De voorzitter: Interruptie van de heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, toch een vraag aan de heer Uysal. Hoe hij dat voor zich ziet? Het is terrein van een particulier, met als doel om daar luxe villa's neer te zetten. Ik zou toch graag het scenario willen zien hoe hij het voor elkaar kan krijgen dat er dan sociale woningbouw zou kunnen gaan komen. Daar moet een gedachte achter zitten, wie gaat dat dan betalen?

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, diezelfde vraag heb ik ook. En daarom stel ik aan het college om dat als randvoorwaarde mee te geven aan de ontwikkelaar, om dat ook inzichtelijk te maken. Op dit moment hebben wij als raad geen inzicht in het financiële plaatje van het project. Ik weet niet wat het betekent hoe het financiële plaatje eruitziet met woningen in het hoge segment. Maar ik weet ook niet hoe het plaatje eruitziet met woningen in het lage segment. En natuurlijk snap ik wel dat met een lage dichtheid en ook met de eisen die we stellen aan de landschappelijke inpassing dat dat best wel een duur plaatje gaat zijn. Maar ik zou ook heel graag de financiële inzichten krijgen als we daar sociale of betaalbare woningen realiseren. En dan kunnen we op die manier de juiste afweging maken.

De voorzitter: Ik zag de heer Noldus ook met een vraag.

De heer Noldus: Voorzitter, ik heb nog een vraag aan GroenLinks. Wat voor GroenLinks de definitie is van de term wijk? Want er wordt hier gesproken over een villawijk. Dat vind ik eerlijk gezegd nogal wat, als we het hebben over het plot waar het hier over gaat. Een het gaat hier over vijftien woningen die geprognosticeerd zijn. Ik ben benieuwd naar de duiding van GroenLinks op de definitie van een wijk.

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, dat ziet eigenlijk meer toe op Dubbeldam. De wijk waarin deze locatie is gelegen. In Dubbeldam zijn gewoon nou eenmaal heel weinig sociale en betaalbare woningen en zijn er heel veel woningen in het hoog segment. Dat was meer een verwijzing daarnaartoe, dan specifiek de woningen die hier op deze locatie zijn voorgesteld.

De voorzitter: Nog een vervolgvraag, de heer Noldus.

De heer Noldus: Toch een vervolgvraag, omdat er wordt gesproken over een villawijk. Is dan de opvatting van GroenLinks dat Dubbeldam een villawijk is?

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, de opvatting van GroenLinks is dat Dubbeldam nog veel sociale huurwoningen en woningen in het betaalbare segment kan gebruiken. En wij zijn heel erg benieuwd of deze locatie daarvoor geschikt is.

De voorzitter: Dan zag ik nog een interruptie van de heer Katif, of niet? Nee? Oké. Vervolgt u uw betoog dan, de heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, als we ook kijken naar die randvoorwaarden, dan zien we mooie woorden over de landschappelijke inpassing en ecologie, maar die zijn ook vrij vaag en globaal geformuleerd. En daarom vragen wij het college ook om als aanvullende eis een volledige ecologische effectanalyse expliciet aan de ontwikkelaar mee te geven. Want alleen met objectief inzicht in de effecten op natuur en biodiversiteit kunnen wij als raad, wat ik zojuist ook zei, zorgvuldig en verantwoord een besluit nemen.

En wat ons betreft kan dit plan alleen doorgang vinden als het daadwerkelijk met respect wordt uitgewerkt voor natuur, de ecologische waarde en het omliggende landschap en klimaat. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Uysal.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: Een interruptie nog, de heer Katif.

De voorzitter: Dank u wel. Ik word getriggerd door de heer Uysal, voorzitter. De ecologische waardes, wat verstaat GroenLinks onder de ecologische waardes? Want ik hoor dat u niet nee zegt tegen bouwen in de Oude Boomgaard, maar ik hoor u wel beperkingen leggen. En een van die beperkingen is ecologische waardes. Waar moet ik aan denken? Want ik bedoel, de boomgaard is een ecologisch waardevolle plek.

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, wij willen weten wat woningbouw op deze locatie voor effect gaat hebben op de natuurwaarden in dat gebied. En niet alleen op dat gebied zelf, maar het is ook een overgang van de bebouwde woningbouw tot het polderlandschap. Het

heeft ook wel effect op de omgeving. En dat willen wij gewoon goed in kaart hebben gebracht door het college. En nu wordt daar in de randvoorwaarden gesproken over open termen, zoals landschappelijke inpassing of klimaatadaptieve inrichtingen. Het klinkt allemaal heel mooi. Maar wij willen dat gewoon helder op papier hebben en ook heel duidelijk met cijfers, wat doet dat met de natuurwaarden in dat gebied? Daar leven beschermde soorten. Ik had het net daar ook over. De steenuil bijvoorbeeld. Maar ook de ecologische verbindingen van de bebouwde kom naar het open polderlandschap. Het is een zeer bijzonder en unieke locatie. En dat betekent dat we daar gewoon heel zorgvuldig mee om moeten gaan.

De voorzitter: Wie mag ik het woord geven? De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Ook de Dordtse VVD houdt van ons polderlandschap. Maar deze vervallen locatie ontwikkelen tot mooie woningen is, moeten wij zeggen, toch een unieke kans voor onze stad. En ook voor Dubbeldam in het bijzonder, waar juist de behoefte aan extra woningen en doorstroming groot is, maar de mogelijkheden ook zeer beperkt zijn. Het is, zoals ook in het debat eerder benoemd, als woonwijk ten noorden van de Oudendijk. En als we kijken naar waar de grootste aantallen zitten in onze woningbouwopgave, dan zitten die in onze stad in de Spoorzone. En daar zijn veel appartementen en stedelijke stijl gepland. En deze locatie leent zich uitermate voor ruimer opgezette grondgebonden woningen in landelijke stijl, juist voor die overgang naar het buitengebied, wat net al even naar voren kwam in het debat.

De voorzitter: Een interruptie, de heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, dank u wel. Ik hoor de heer Noldus praten over doorstroming vanuit Dubbeldam, in alle eerlijkheid en ernst, welke doorstroming hebt u het over? Ik bedoel, de wijk Dubbeldam ken ik ook. Er zijn hele mooie woningen. Je hebt ook nog woningen aan de andere kant van Dubbeldam, als het gaat om Stadhoudersstraat, en er zijn andere woningen dan de woningen aan de andere kant bij Damplein. Maar over welke doorstroming hebt u het? Ik bedoel, als we vijftien villa's daar zouden neer gaan zetten, en een doorstroming van waar naar waar?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, heel feitelijk is dat een doorstroming van degenen die daarnaartoe verhuist, die laat een huis achter, waar die dan ook is. En de cijfers zeggen dat een groot deel van de bestaande voorraad binnen Dordrecht over alle wijken heen aan Dordtenaren wordt verkocht. Dat geldt evenzo goed in Dubbeldam. Maar ik kan nu niet die garantie geven dat dat Dubbeldammers zijn. Maar de doorstroming komt op gang op het moment dat daar mensen naartoe kunnen verhuizen die een woning achterlaten. Dat is de doorstroming die ik bedoel, voorzitter.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Groenewege.

De heer Groenewege: De Dordtse VVD stelt dat er een overgang moet komen van de stad naar het platteland, en dat daar grote grondgebonden woningen passend bij zijn. Maar als je naar het platteland kijkt, dan is dat helemaal niet alleen maar bevolkt door grote woningen. Ook daar is gewoon een mengeling van grote en kleine woningen. En

kleine woningen passen ook prima bij een landelijke uitstraling. Is de Dordtse VVD dat met ons eens?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, eens dat ook in het buitengebied een afwisseling aan woningen staat. Mijn opmerking ging vooral over de overgang van die bestaande bebouwing naar het poldergebied. Daar moet je heel secuur mee zijn. Mijn volgende zin in mijn woordvoering was geweest dat we de randvoorwaarden en uitgangspunten, zoals in de raadsinformatiebrief, die daar invulling aan geven, over zichtlijnen, over opzet, over groenstructuren, ze staan in de raadsinformatiebrief, dat we die herkennen. Dat we dat belangrijke uitgangspunten vinden om zo'n overgangsgebied op een goede manier in te geven. Om die verbinding te maken tussen polderlandschap en het bestaande wat daar ligt.

De voorzitter: De heer Groenewege, een vervolgvraag.

De heer Groenewege: Voorzitter, het punt wat ik namens de Partij voor de Dieren juist wil maken, is dat die voorwaarde van die grote grondgebonden woningen helemaal niet tot doel heeft om een overgang te maken tussen landelijk en stedelijk gebied. Want landelijk gebied is niet alleen maar grote grondgebonden woningen, en stedelijk gebied ook niet. Dat kan prima een mengeling zijn.

En ook een wijk die bestaat uit grote en kleine woningen kan je een landelijke uitstraling geven. Is de heer Noldus dat met ons eens?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Dat kan uiteraard, maar dat hangt ervan af van in wat voor ruimtelijk gebied je zit. Als je kijkt naar dat gebied waar je hier zit, dan zoek je een inpassing wat past bij zowel het stedelijk gebied als de overgang naar die polder. En dat zien wij in de invulling, zoals die hier voorligt. Voorzitter, als ik dan de laatste zin van mijn woordvoering ...

De voorzitter: Niet zo snel, want ik geloof dat de heer Uysal ook nog een interruptie had.

De heer Uysal: Voorzitter, ik leid uit de antwoorden op de reacties van mijn collega's van de heer Noldus af dat de VVD hier geen ruimte ziet en ook geen mogelijkheden ziet voor woningen in andere segmenten. Klopt dat beeld?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Ik heb vooral gezegd dat wij de invulling, zoals die wordt voorgesteld in die overgang met die grote grondgebonden woningen, een hele goede vinden. En als dat gaat over wat voor type, dan is dat het punt wat wij daarin steunen. Jazeker. En als dat voldoende antwoord is voor de heer Uysal ...

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog.

De heer Noldus: Want dan zou ik zeggen, wij kijken uit naar de verdere ...

De heer Uysal: Ik had nog wel een vervolgvraag, voorzitter.

De voorzitter: Nog een kleine vervolgvraag dan, de heer Uysal.

De heer Uysal: Want ik ben wel benieuwd hoe de VVD daartegenaan kijkt. Want net werd gesproken over grondspeculatie. Maar we weten allemaal dat de ontwikkelaar destijds de locatie heeft gekocht niet voor agrarisch gebruik, maar juist om de waarde te vermeerderen via woningbouw. Landelijk worden er nu regels gemaakt met betrekking tot planbatenheffing. Als ontwikkelaars zonder iets te doen daar forse winst mee maken, dan mogen wij als gemeente daar ook wat van vragen. En ik zie hier zelf, of GroenLinks ziet hier zelf ook mogelijkheden om aan de ontwikkelaar, vanwege die flinke winsten, de miljoenenwinsten die hier worden gemaakt, een extra bijdrage te vragen om te kijken, kunnen we niet woningen in andere segmenten bouwen? Hoe reflecteert de VVD daarop?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, ik hoor gesproken worden over miljoenenwinsten en zo. Dat weet ik allemaal niet wat voor winsten hier gemaakt worden. Kijk, het gaat me om, wat voor product willen we hier zien, en wat voor invulling zien we hier ook ruimtelijk in?

En of daar een ontwikkelaar wel of niet iets tegen welke prijs gekocht heeft, is dan niet zo relevant. Het gaat erom, wat kunnen we hier toevoegen aan woningbouw voor onze stad? Ik heb al betoogd, we hebben heel veel inbreidingslocaties, verdichtingslocaties. Daar heb je een bepaalde doelgroep die je daarmee bedient en ook een bepaalde doelgroep die je daar niet mee bedient. Dit soort gebieden zijn daar een enorme diversificatie op. En als we onze woningbouw serieus nemen in de breedte, dan zijn dit soort stukjes daarbij echt nodig als aanvulling, in onze opvatting.

De voorzitter: Ik ga de heer Noldus voor nu eventjes het betoog laten vervolgen.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Bewaart u uw vraag even tot aan het einde van zijn betoog. Want omwille van de tijd, ik wil ook nog alle andere partijen straks het woord geven. De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, want ik wilde afsluiten met, wij kijken vooral ook uit naar het vervolgproces. Want vanaf hier gaan we pas echt die ruimtelijke procedure starten, waarin die participatie plaatsvindt, waarin al die studies over ecologie plaatsvinden. E die zullen we t.z.t., wat ons betreft, beoordelen in het omgevingsplan. En daar wilde ik het nu bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan waren er nog een paar vervolgvragen. De heer Uysal.

De heer Uysal: Dat ging over de gemengde woningen op deze locatie. Want we zien ook wel dat uit heel veel studies komt naar voren dat op plekken waar sociale huurwoningen staan, daar ook relatief weinig groen is. En de simpele vraag is, gunt de VVD ook deze

mensen dan, mensen die bestemd zijn voor sociale woningen, ook niet een prachtige locatie, zoals deze, lekker midden in het groen.

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dan mijn wedervraag vraag. Want ik begrijp oprecht niet zo goed wat de heer Uysal en GroenLinks ziet als invulling van die sociale huurwoningen, als je dan kijkt naar dit type gebied. Ik ben dan benieuwd naar de duiding en de invulling van de stedelijk contouren van GroenLinks, hoe om te gaan met die randen van de polder van GroenLinks? Wat voor woonconcept daar dan zou passen, in het kader van sociale woningbouw. En eerder dan dat kan ik deze vraag eerlijk gezegd niet beantwoorden.

De voorzitter: Een wedervraag. Is niet de eerste deze avond. Wil de heer Uysal hier nog op reageren?

De heer Uysal: Ja, voorzitter. Wij denken liever in oplossingen in plaats van problemen. En ik hoor vanuit de VVD alleen maar moeilijkheden om de sociale woningen hier koste wat het kost tegen te houden. Het is ook pijnlijk om te horen dat de VVD alles uit de kast trekt om hier ten koste van alles de villawijk, of villawijken, dat komt weer uit mijn mond, maar om de villawoningen hier te realiseren.

Ik vraag hier alleen maar van de VVD om de mogelijkheden op een rijtje te zetten. En om op basis daarvan gewoon een rationele afweging te maken, is het haalbaar en is het ook mogelijk?

De heer Noldus: Maar voorzitter, als reactie, want dat is toch een soort van korte termijn vraag. Dan hoor ik nog steeds niet van GroenLinks wat dan die invulling van de sociale huurwoningen zou moeten zijn in dit gebied. En wat voor type woningen dat dan zouden moeten zijn? En eerder dan dat kan ik daar ook, eerlijk gezegd, geen antwoord op geven. Als dat dan sociale huurvilla's worden, dan kan ik me dat wel voorstellen. Maar ik kan me niet voortellen dat GroenLinks dat bedoelt.

De voorzitter: Zijn er nog meer interrupties op de heer Noldus? Geen interrupties meer. Wie mag dan het woord geven? De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, het is duidelijk dat de CDA-fractie op zich het begrijpelijk vindt dat daar een vorm van villabouw wordt gepleegd. En ik heb straks al even gezegd, toen ging ik terug, toen het ging over de aankoop van dat terrein, en het is goed om dat nog maar even een keer boven water te tillen, in mijn beleving ging het toen over vijf, zes villa's. Nu wordt er gesproken over vijftien. We hebben verder geen achtergrondinformatie. Ik kan me nog niet, laten we zeggen, blind conformeren aan het aantal van vijftien. Want dat aantal zal, laten we zeggen, af moeten hangen in de zorgvuldige inbedding in dat terrein. En het kan best zijn dat er meer als vijf of zes kunnen, maar het is niet vanzelfsprekend op voorhand dat dan vijftien daar het gewenste aantal is, wil je dan inderdaad rekening houden met een passende inbedding in het groen. Ik zeg het maar even zo. Dat voorbehoud zou ik wel willen maken. Oftewel, daar moet goed naar gekeken worden wat dan passend is. En daaruit volgt een aantal woningen. Ik heb de hele discussie nu gehoord over sociale woningbouw. Ik wens het

college veel succes om daar een verhaal van te maken. Maar ik vind het een utopie, omdat we hebben het over een door een projectontwikkelaar aangekocht stuk grond. En de gemeente dan de macht zou kunnen uitoefenen om, laten we zeggen, daar sociale woningbouw af te dwingen. Ik ben erg benieuwd naar de toelichting die dan het college t.z.t. gaat leveren.

De voorzitter: Dat roept een interruptie op bij de heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik vind het heel jammer dat de heer Oostenrijk de gemeenteraad als een soort, hoe moet ik dat zeggen, tandeloze tijger, noem ik het ... Uiteindelijk gaan wij een omgevingsplan ... Er wordt namelijk vastgesteld of daar woningen komen of niet. En in deze kan het college doen wat ze willen, maar als er een meerderheid in de raad is die zegt, dat gaat niet door, dan gaat het ook niet door. En ik herinner u, mijnheer Oostenrijk, aan de tijd inderdaad dat er een bestemmingsplan voor een bepaalde polder ook niet doorgedaan is. Even ter antwoording.

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, prachtverhaal natuurlijk. De glans van Beter voor Dordt met de Zuidpolder kwestie moet natuurlijk gekoesterd blijven. Ik wens de heer Katif veel succes daarmee. Maar dit is een andere orde. Hier gaat het over een zeer beperkt stukje gebied, aansluitend, ik zeg het nog maar een keer, aan de villawijk van de Hazelaarlaan. En als het zorgvuldig wordt verwerkt in een nieuwe groene setting, dan moet dat best kunnen.

De voorzitter: Dan zag ik nog een interruptie van de heer Tutupoly.

De heer Tutupoly: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Oostenrijk zeggen dat je als gemeente eigenlijk niks kan eisen, bijvoorbeeld bij een Projectontwikkelaar die een stuk grond gekocht heeft. Alleen de projectontwikkelaar heeft een agrarische stuk grond gekocht. En die wil een bestemmingswijziging. Is de heer Oostenrijk dan van mening dat je op zo'n moment als gemeente ook geen eisen kan stellen waar de projectontwikkeling de gemeente nodig heeft om agrarische grond, waar eigenlijk speculatie heeft plaatsgevonden, om te zetten in woningbouw?

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Dat zou kunnen. Maar nogmaals, en ik moet in herhaling vallen, het was toen een logische vervolgwquestie, wat begonnen is in de bouw van de villa's in de Hazelaarlaan. En als je dat gebied zo ziet, vlak bij de Oudendijk ga je dan het bochtje om. Er is een logica, wat dat betreft die we kunnen delen.

De voorzitter: Duidelijk. Een vervolgvraag, de heer Tutupoly.

De heer Tutupoly: De heer Oostenrijk heeft het iedere keer over een logica dat daar gebouwd mag worden. Nou zie ik hier een stuk in het AD staan uit 2019, waarin uiteindelijk wordt aangegeven als reactie op de vragen van GroenLinks destijds hoe het

zat met deze boomgaard en of er een woonbestemming op zou komen? Het college heeft destijds geantwoord dat de bestemming van de boomgaard niet zal gaan veranderen. Dat dat zowel in de Structuurvisie als in het bestemmingsplan vastligt en de boomgaard ook onderdeel is van de ecologische eisenzone, die deel uitmaakt van een bepaald gebied met de beschermde steenuil. Ik mis eigenlijk een beetje die logica, als ik dit stuk lees, om dan te zeggen, het is logisch dat daar uiteindelijk ook woningbouw plaats zal vinden. Is de heer Oostenrijk bekend met deze materie?

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Bekend met deze materie? In globaal opzicht zeker. Maar je moet alles in relatie met elkaar zien. En laten we zeggen, er zou geen logica zijn als de villa's aan de Hazelaarlaan niet zouden zijn gebouwd. Daar is destijds ook groen licht voor gegeven. Toen nog door de heer ... Maar ik kan me vergissen. Ik kijk even naar de heer Burggraaf, maar volgens mij toen met de heer Sleeking als portefeuillehouder. En dat was eigenlijk de aanzet tot de afronding van het geheel. Dat is de logica.

Als je echt had gemeend dat de boomgaard niet bebouwd zou moeten worden, dan had je ook de Hazelaarlaan niet moeten bouwen. Toen is eigenlijk de stap gezet om het kassengebied om te zetten in woningbouw. Dat had niet gehoeven, maar het is wel gebeurd.

De voorzitter: Dan zag ik nog een interruptie van de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik hoor de heer Oostenrijk, namens het CDA, zeggen dat het college geen eisen kan stellen aan de hoeveelheid sociale huurwoningen. Dan is het interessant dat er in de raadsinformatiebrief zeven randvoorwaarden aan de ontwikkeling worden gesteld. Geloof de heer Oostenrijk dat deze randvoorwaarden ook maar een beetje uit de losse pols ... En wat de ontwikkelaar ermee doet, dat moet hij zelf maar weten. En dat heeft helemaal geen impact. Want dat zou volgen uit zijn verhaal.

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, die zeven randvoorwaarden hebben betrekking op, laten we zeggen, de setting van de woningen, en passend in de omgeving. Alleen die spreekt natuurlijk totaal niet over het aspect sociale huurwoningen, omdat dat ook omdat ... Eigenlijk, ik vind het buiten de horizon, die hele discussie. Laat ik het maar zo zeggen.

De heer Groenewege: Voorzitter

De voorzitter: Een vervolgvraag, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Het is gewoon onjuist, denk ik, wat de heer Oostenrijk stelt. De laatste randvoorwaarde is dat er behoefte is aan grote grondgebonden woningen en dat deze locatie zich hier goed voor leent. En er staat natuurlijk niet letterlijk in bouwvilla's, maar daar komt het wel op neer. Iedereen die deze zin leest die snapt, de opdracht is, bouw vijftien villa's, en niet sociale huurwoningen. Vindt de heer Oostenrijk dat er hier aan deze randvoorwaarden iets zou moeten veranderen?

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Nee, voorzitter, omdat in 2019 dat ook niet als zodanig aan de orde is gekomen.

De voorzitter: U was u klaar met uw betoog? Ja? Ik zag de heer Roggekamp eerder. En daarna ga ik naar de heer Groenewege.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we hebben het over een overgangsgebied. En als je inderdaad vanuit je ivoren toren van bovenaf kijkt, is het een heel mooi overgangsgebied. Maar als je met de boots on the grond gaat kijken, dan zie je alleen een groot, groen, verwaarloosd gebied. Is het zo mooi groen? Ja. Het huidige college, en net ook bevestigd door Beter voor Dordt, wil liever alle veldjes binnen de bebouwde kom bebouwen. Nou ligt dit ook binnen de kom die afgesproken is, waar bebouwd mag worden.

En wij zijn er niet zo voorstander van om alle voetbalveldjes te bebouwen, maar dit soort gebieden kunnen dan wel heel mooi. En wij zijn dan eigenlijk, zoals het er nu staat, met de randvoorwaarden, gewoon ermee eens, zonder de aanvullende eisen, zoals GroenLinks ook aangaf. En laten we dan eerst kijken waar ze mee komen. Want er staat nergens dat er villa's inderdaad moeten komen, wat voor dingen. Laat die ontwikkelaar eerst kijken, wat is echt mogelijk, wat kan die op het terrein doen? En daarmee willen we eigenlijk het college groen licht geven om hiermee door te gaan. En dan gaan we kijken, wat er nu komt, past dat binnen de visies en de dingen die wij eerder ook bedacht hebben. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn daar interrupties op? De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, een hele korte vraag. Wat verstaat Gewoon Dordt dan onder grote grondgebonden woningen, als dat geen villa's mogen zijn?

De voorzitter: De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Je kan meerdere grote woningen maken, maar het hoeven geen villa's te zijn. En we zijn nu heel erg aan het speculeren en op de stoel van de ontwikkelaar aan het zitten, waar wij helemaal niet goed in zijn. Laat ze alsjeblieft eerst met een voorstel komen. En dan gaan kijken, wat is het? In plaats van nu al invullen voor een ontwikkelaar, waar wij gewoon niet goed in zijn.

De voorzitter: Een interruptie, de heer Tutupoly.

De heer Tutupoly: Een interruptie voor de heer Roggekamp. U heeft het erover, laat eerst de ontwikkelaar komen met zijn plan. Maar zou het voor de ontwikkelaar misschien niet mooier zijn als hij weet wat de wensen ook zijn van de gemeenteraad erbij, zodat hij daar eventueel op zou kunnen inspelen?

De voorzitter: De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, die staan in de randvoorwaarden en uitgangspunten. En daarmee willen we dat hij aan de gang gaat dan.

De voorzitter: Een vervolgvraag, de heer Tutupoly.

De heer Tutupoly: Zoals ik het hier lees, is het vanuit het college, die randvoorwaarden. Ik had het eigenlijk erover wat de gemeenteraad zou wensen? Want die moet uiteindelijk voor de bestemmingsplanwijziging zorgdragen. Die moet dat goedkeuren. Juist als een ontwikkelaar op de hoogte is wat de gemeenteraad zou willen, zou dat dan niet voor hem ook fijner zijn om daar eventueel plannen op te kunnen aanpassen, zodat hij ook meer zou weten van, als ik dit doe, dan zou de bestemmingsplanwijziging er makkelijker doorheen komen. En daarnaast zal het me veel werk besparen eventueel om achteraf de plannen te moeten aanpassen.

De voorzitter: De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, dat is precies wat wij bedoelen. De raad geeft kaders mee. En de kaders die er nu genoemd zijn als randvoorwaarden en als uitgangspunten meegegeven zijn, denken wij dat een goed begin is om daarmee de ontwikkelaar op pad te sturen en te laten komen met wat daar in dat gebied heel mooi te doen is.

De voorzitter: Dan ga ik voor een woordvoering naar de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Allereerst vinden we het goed dat dit gesprek gevoerd wordt, want zo voorkomen we dat ontwikkelaars nodeloos veel tijd en geld in plannenmakerij steken en dat de raad dan daarna voor een voldongen feit wordt gesteld, wat we al zo vaak hebben meegemaakt, ook in deze periode. Laat ik beginnen met, de Partij voor de Dieren staat niet te springen om binnenstedelijk groen vol te bouwen. Maar er moet wel ergens gebouwd worden, want de nood is hoog. En herontwikkelen kan niet overal. Voor de Partij voor de Dieren ligt dit perceel nog binnen de stadsgrenzen, binnen de dijken, niet in de polder. Wij kunnen een woningbouwontwikkeling op deze locatie in principe steunen. Voor wat betreft het type woningen gaat de Partij voor de Dieren niet met het college mee. De Partij voor de Dieren gelooft heilig in gemengde wijken, buurten, zelfs straten, zodat allerlei soorten mensen elkaar tegenkomen op straat. Zodat arm en rijk niet opgesloten zit in afgebakende enclaves, maar samen deze stad maakt. Het college heeft helaas precies de tegenovergestelde insteek. Het college wil hier namelijk uitsluitend grote grondgebonden woningen, lees villa's. Het zoveelste villawijkje in Dordrecht. Als we hier geen sociale huurwoningen bouwen, maar toch de 30 procent willen halen over de hele stad, dan zullen we meer sociale huurwoningen in andere ontwikkelingen moeten bouwen. Dat zijn grotendeels binnenstedelijke herontwikkelingen, die hierdoor een nog ongunstigere businesscase krijgen en een lagere kwaliteit. Op deze manier wordt het verschil in kwaliteit tussen het villastraatje in Dubbeldam en de goedkopere nieuwe ontwikkelingen nog groter. De Partij voor de Dieren zal deze ontwikkeling niet steunen, als dit aspect in stand blijft. Ook mist de Partij voor de Dieren een concrete invulling van de buitenruimte. Het college eist, en ik citeer "Ruimte voor het landschap". Maar wat voor landschap wordt dit? Een maanlandschap? Concrete eisen of wensen aan groen en ecologie worden niet gesteld. Wij roepen de

wethouder op om toe te zeggen dit aspect concreter in de randvoorwaarden op te nemen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Roept dat vragen op? Ik geloof het niet. Toch wel. De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, de Partij voor de Dieren doet een soortgelijke oproep aan het college, om de effecten die deze ontwikkeling heeft op het natuurgebied. Is de Partij voor de Dieren het dan ook met ons eens om dan zo'n effectenanalyse als randvoorwaarde mee te geven?

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Nee, een analyse als randvoorwaarde vinden we niet verstandig, want de resultaten van een analyse tellen, en niet het doen van een analyse. Je kan veel beter vooraf stellen, we willen zus of zo ecologische waarde, we willen zoveel groen, we willen zoveel boomkroonbedekking. Bijvoorbeeld voor de hele stad hebben we als norm 30 procent boomkroonbedekking. Dat vind je nog bijna nergens. Zelfs in de parken heb je volgens mij geen 30 procent boomkroonbedekking. Laten we daar eens op gaan sturen bij nieuwe ontwikkeling, want dat is de manier waarop we dat realiseren in de stad. En niet met de zoveelste analyse.

De voorzitter: Dank u wel. Korte vervolgvraag, de heer Uysal.

De heer Uysal: Heel kort. Op zich een helder antwoord, maar wat verwacht de Partij voor de Dieren dan vanuit het college als het gaat om concrete voorwaarden, wat betreft ecologie en de natuur?

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Denk bijvoorbeeld aan natuurinclusief bouwen. Het college heeft een handboek Natuurinclusief bouwen. Het zou mooi zijn als daarnaar gerefereerd wordt. Denk aan de hoeveelheid groen die ik net noemde, oppervlaktes groen, hoeveel bomen wil je in het openbaar? Heb je bijvoorbeeld een maximale hoeveelheid bestrating in tuinen? Dat soort normen kan je natuurlijk stellen. En dan wordt het wat concreter. Kijk, het college zegt, we willen ruimte voor het landschap. Maar wat dat betekent, wordt helemaal niet duidelijk. En de ontwikkelaar kan daar iedere invulling aan geven die hij wil. Is het Energieplein ook een landschap? Want op die manier kan ik ook wel een landschap inpassen in een wijk. Het zou mooi zijn als dat wat concreter wordt en we een groene wijk krijgen die echt, zoals de VVD kennelijk wil, een overgang vormt tussen stad en platteland.

De voorzitter: Wie mag ik het woord geven voor een woordvoering? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Wij vliegen het meer vanuit bevoegdheid aan. De grond is al van de ontwikkelaar. En er zit een woonbestemming op. Op voorhand, zoals ik het nu lees, staan de lichten op groen voor woningbouw. Kan er naar het omgevingsplan

gekeken worden. En op die manier zou je de bestemming kunnen wijzigen, maar daar zijn we volgens mij nu nog niet. Nu begrijp ik dat het groen daar er wat verloren bij ligt en dat woningbouw, wat ons betreft, niet per se verkeerd zou zijn. Nu zijn wij niet de grootste villa of grondspeculatie fans. Uiteraard zien wij liever wat bescheidenere woningen gebouwd worden, die voor een veel grotere groep mensen te betalen zijn. Of meer een mix, zoals de heer Groenewege aangeeft. Maar onze vraag is, in hoeverre wij daar invloed op hebben?

De voorzitter: Dat roept ook een interruptie al op. Gaat u zo verder met uw vraag. Maar dat roept al een interruptie op van de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik ben wel benieuwd, want je hoort het vaak in deze commissie, dat het groen verwaarloosd is, verwilderd. En nu noemt de SP het verloren. Is groen alleen waardevol als het aangeharkt is of kan groen ook waardevol zijn juist als het verwilderd is, juist als het verwaarloosd is?

De voorzitter: De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, ik heb daar weleens gefietst, maar ik heb niet het gebiedje helemaal op mijn netverlies. Maar ik lees in de brief dat het er wat verloren bij ligt. Dat weet ik niet. Misschien valt het wel heel erg mee. Maar ik ga gewoon op de informatie af die ik heb gekregen. Dat weet ik dan verder in detail niet. Als het dan villa's worden, blijft voor ons staan dat je elders in dezelfde wijk moet gaan compenseren met goedkopere woningen, mocht het volgende bouwproject zich aandienen. Wat we ons kunnen voorstellen, is dat de grotere woningen die gepland staan dan wel vooral voor Dordtenaren bestemd zijn, zodat er elders in ieder geval hopelijk een goedkopere woning wordt achtergelaten. Wellicht is er nog iets mogelijk via een verordening of nog een extra randvoorwaarde. Dat weet ik niet. Dat is gewoon de vraag. Een aantal vragen eigenlijk aan het college, betreft bevoegdheid, mogelijkheid op sturing en qua woontype en doelgroep. Daar wil ik het even bij laten. Dank.

De voorzitter: Ik zie het college meeschrijven. Die zijn vast overgekomen. Wie mag ik het woord geven voor een woordvoering. De heer Tutupoly.

De heer Tutupoly: Ik heb niet zozeer een woordvoering, maar ik heb eigenlijk wel een vraag aan de wethouder, als dat mag. En dat is eigenlijk, het stuk waar ik al net naar verwees van het AD, 2019, waarin eigenlijk werd aangegeven door de woordvoerder van de gemeente Dordrecht dat er geen woningbouw mogelijk zou zijn. En het college was niet van plan om dit te veranderen. Dat is nog niet eens zo lang geleden. Was de vorige periode waar we het over hebben. Ik vroeg me eigenlijk af wat de beweegredenen zijn van het college om dit op zo'n korte termijn nu eigenlijk wel te gaan veranderen. Dat was eigenlijk mijn vraag daarbij.

De voorzitter: Duidelijk. Hij is genoteerd, geloof ik. Dan gaan we die zo meteen horen van de wethouder. Wie mag ik nog meer het woord geven? De heer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het kort houden. Het is op zich een mooie locatie waar we het over hebben. Nu inderdaad behoorlijk verwaarloosd. Waar je je inderdaad af kan vragen, wat is verwaarloosd. Alhoewel wij wel moeite hebben met de grondspeculatie die toch plaatsvindt, kunnen we ons in principe wel vinden in woningbouw op deze locatie. Wel hebben wij ook twijfels over inderdaad de behoefte aan vijftien villa's, wil ik het toch wel noemen. Bestaat er nu daadwerkelijk wel zo'n grote behoefte aan? Want duidelijk is in ieder geval dat er veel meer behoefte bestaat aan betaalbare koop, sociale huurwoningen is genoemd. Wat dat betreft wil ik aansluiten bij met name GroenLinks en Partij voor de Dieren van, ga nu kijken, wat voor mogelijkheden biedt het om betaalbare koop, sociale huurwoningen, ik bedoel, we willen ze niet helemaal verbannen, daar niet van, in combinatie met inderdaad de miljoenenvilla's. Wat is daar mogelijk aan een gemengd woonsegment. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik de heer Kolkiliç voor een woordvoering.

De heer Kolkiliç: Voorzitter, dank u wel. Ik zal het ook kort houden, voorzitter. Wij kunnen leven met de randvoorwaarden en uitgangspunten. Goed dat er ook een intentieovereenkomst wordt ondertekend en afspraken worden vastgelegd. En wij zullen dit goed gaan volgen.

De voorzitter: Een interruptie, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik begrijp dat DENK het prima vindt dat hier geen betaalbare woningen worden gebouwd?

De voorzitter: De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Ik denk dat wij hier meer realistisch in denken. Het is niet een gebied waar je betaalbare, goedkopere woningen kan bouwen ook.

De voorzitter: Nog meer vragen? De heer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Dan toch nog even de vraag aan de heer Kolkiliç, waarom zou je daar geen betaalbare woningen kunnen bouwen?

De heer Kolkiliç: Het is een stuk grond van een projectontwikkelaar. En ik vind, of wij vinden dat de bureaucratie verlicht moet worden voor ontwikkelaars, om te kunnen bouwen. Het is al goed dat ze in deze tijden kunnen bouwen. En er zijn genoeg ruimtes in Dordrecht, genoeg projecten die de aankomende periode ook komen, waar meer goedkopere woningen of sociale huurwoningen gebouwd kunnen worden en dat gecompenseerd kan worden, in plaats van dit stuk grond.

De voorzitter: Nog meer vervolgvragen? Nee. Welke fractie mag ik dan het woord geven? De heer Droog.

De heer Droog: De heer ChristenUnie/SGP steunt de woordvoering van Gewoon Dordt, en sluit zich daarbij aan.

De voorzitter: Kort, maar krachtig.

De heer Droog: Kort, maar krachtig.

De voorzitter: Zijn er dan nog meer fracties die ik niet het woord heb geven?

Mevrouw De Heer: Niet specifiek een woordvoering, maar namens FvD wil ik de steun uitspreken voor Beter voor Dordt, voor wat de heer Katif zoal heeft verwoord, dat daar op dat gebied niet gebouwd gaat worden.

De voorzitter: Duidelijk. Ook kort, maar krachtig. Dan hebben wij, geloof ik, iedereen gehad. Dan gaan we naar de heer Burggraaf, voor een reactie op hetgeen gezegd is met betrekking tot de uitvoerbaarheid.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Ik heb ongeveer een zestal vragen genoteerd. Om maar eens te beginnen met het ruimtelijk beleid van de gemeente waar werd gevraagd, wanneer is op dit gebied uitgesproken dat er woningbouw mogelijk dan wel wenselijk is? Zijn we consistent in ons ruimtelijk beleid? Voorzitter, ik kan volmondig bevestigen dat dat het geval is. In 2021 heeft uw raad unaniem de Omgevingsvisie vastgesteld. En in die Omgevingsvisie zijn de gebieden weergegeven waarin het poldergebied is weergegeven en de gebieden voor de woonwijken. En deze locatie valt onder het gebied van wonen, waarvan u ook in meerdere beleidsstukken heeft weergegeven dat in dergelijke gebieden een rustige en groene woonomgeving, met lage dichtheid van bebouwing dan wenselijk is. Dat is een Omgevingsvisie die op een groter gebied zegt, daar kan in de toekomst in die richting doorontwikkeld worden. Er ligt nu natuurlijk een bestemming die nog agrarisch is. Dat is de reden. En zoals zo'n traject ook begint, een partij meldt zich en zegt, in dit gebied willen we deze ontwikkeling doen. Terwijl wij als college naar de kaders kijken die de raad heeft meegegeven. En dan vervolgens daarbinnen de randvoorwaarden meegeven, om vervolgens de initiatiefnemer zelf het plan te laten uitwerken. En dan uiteindelijk tot een omgevingsplanwijziging, in dit geval, te komen, die uiteindelijk door u als raad vastgesteld wordt, of niet. Daarom is het ook wel goed dat dit gesprek nu plaatsvindt. Want het is natuurlijk zonde als je eenmaal heel veel werk hebt verricht en de raad zou zeggen, dat kader hebben we meegegeven, dat dit een deel is van woonontwikkeling en welke ontwikkelingen er zitten en u toch desondanks op zo'n moment zou zeggen, onze Omgevingsvisie, op een aantal punten denken we inmiddels anders over. Dat is goed dat daar het gesprek nog eens over gevoerd wordt. Wat u dan vervolgens terugziet in die randvoorwaarden en uitgangspunten die het college heeft opgesteld, zijn er vooral geweest om invulling te geven aan die bijzondere overgang van de polder als een open gebied, een kwetsbaar gebied, wat het college zeer hoog op de agenda heeft staan, omdat u als raad dat als een heel belangrijk kader heeft meegegeven en we heel goed willen bewaken. En daarom hebben we deze randvoorwaarden ook gesteld, om te zorgen dat er een zorgvuldige, goede overgang komt van de polder naar het bebouwde kom gebied. Dat de boomgaard die er is nu, met de natuurwaarden die er zitten, dat die ook al wordt het wonen, dat daar wel in het woongebied uiteindelijk invulling aan gegeven wordt. Dat is de reden dat we hebben gezegd, als u een plan verder maakt, willen we ook echt dat nog steeds de dijkstructuur, waar je langskomt, de uitstraling heeft van dijkwoningen. Dat het een open gebied is, die uitnodigt om daar ook doorheen te lopen. Die ook verbinding maakt naar de wijk die erachter ligt. Het moet ook echt een openbaar toegankelijk gebied blijven, waar je met een wandelpad vanaf de dijk meer echt het voormalige dorp Dubbeldam in kan. En andersom, vanuit daar wordt uitgenodigd

eigenlijk om die kwaliteiten van het buitengebied ook te gaan opzoeken en te gaan beleven. Daarom zijn we ook heel kritisch geweest in, hoe ga je dat dan vervolgens vormgeven? Ik ben het daar wel volledig eens met wat de heer Groenewege van Partij voor de Dieren zegt, als je dan die kwaliteit eist, hoe krijgt dat dan vervolgens vorm in die ontwikkeling? Krijgt dan het groen ook echt een volwaardige invulling? Dat is de reden waarom we ook hier hebben gezegd dat we beperkte cultivering willen in het gebied en losse bouwwerken willen voorkomen. Niet de traditionele omhekte tuintjes met schuttingen, die afgehekt zijn. Maar juist een heel erg open gebied.

Daar heb ik ook een voorbeeld van gezien, elders in het land, die op die manier eigenlijk de tuin heeft ingericht. Waarbij is gezegd, je hebt heel veel collectieve natuurtuin en natuurwaarde eigenlijk in dat gebied zitten, waardoor je ook een veel natuurlijkere overgang krijgt van een tuin naar het openbaar groen. En dat je dat ook kan borgen naar de toekomst toe. Dat zit ook wel degelijk hier in de toetsing verwerkt. En als het gaat over inderdaad vervolgens nieuwe toetsen daarop, die u noemde, dat zit natuurlijk allemaal meegenomen in het bestaande kader binnen het handboek Natuurinclusief bouwen, waar ook de Welstandscommissie op toetst. En waar u ook op uw verzoek iemand in de Welstandscommissie gaat zitten met die achtergrond en expertise, die daar ook vervolgens die plannen mede op toetst. Op die wijze is dat ook in de verdere uitwerking zo meteen geborgd.

De voorzitter: Dat roept een vraag op bij de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik ben op zich blij hoor met dit antwoord van de wethouder, want de wethouder heeft wat dat betreft wel denk ik de juiste insteek. Maar onze zorg er meer in zit, is in de formulering. Want je kan wel zeggen, kleine percelen en een grote openbare ruimte. Daar komt het in feite op neer wat er staat. Maar dat wil nog niet zeggen dat die openbare ruimte groen wordt ingericht, want die eis staat er niet expliciet in. Ziet de wethouder dat ook?

De heer Burggraaf: Als daar uw zorg op zit, we hebben de overeenkomst nog niet getekend, volgens mij. Die hebben we wel getekend. Maar goed, als dat uw zorg is, dan kan ik dat echt nog wel nader duiden. Want in de gesprekken die we hebben gehad met ontwikkelende partijen zit echt juist dat aspect, omdat ik deel dit aandachtspunt wat u heeft. Die hadden wij ook echt nadrukkelijk. En in ons gesprek is dat ook nadrukkelijk aan bod gekomen. Ik ga in ieder geval zoeken naar een manier om u daarover iets meer informatie te geven, zodat u daar ook later toetsbaar kan kijken, heeft dat dan ook uitwerking gekregen op het moment dat daar een omgevingsplanwijziging vervolgens aan komt?

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Kunnen we dat noteren als een toezegging?

De heer Burggraaf: Ja, dat kunt u noteren als een toezegging. Dan voor wat betreft die natuur ecologische waarde en het borgen daarvan. Uiteraard is dat ook een onderdeel dat zo meteen bij de ontwikkeling getoetst moet worden. Maar dat zijn ook de normale, zoals ik noemde al hier de steenuil, als er bepaalde beschermde soorten zijn, daar zitten gewoon de reguliere toetsen ook op van natuur ecologische waarde en hoe dat goede

invulling te geven op het moment dat je naar de bouwvergunning eigenlijk gaat en de toetsing daarop. Ook dat zit in het gewone proces geborgd. Dan voor wat betreft het programma. Ik wil als eerste toch wel echt benadrukken of eigenlijk vragen om het ook even in het juiste perspectief te bekijken en te kijken over hoe groot gebied je het hier nu feitelijk hebt. Het is echt een dergelijk klein plot dat je met goed fatsoen niet als een soort buurt kan benaderen.

Als je even kijkt naar een mooi streven waarin u zegt, je zou buurten moeten hebben waar ook diversiteit aan woningen zijn, aan doelgroepen die daar wonen, dan is de schaal, als je alleen maar op dit stukje kijkt, echt wel heel en te beperkt. Kijk dan iets breder naar de schaal en kijk dan vervolgens naar achterliggende straten als de Lijsterbesstraat, de Acaciastraat, de Goudenregenstraat. Daar zitten echt veel betaalbare woningen in die buurt. En het klopt ook dat als u allen zegt, maar er is zoveel behoefte aan betaalbare woningen in de stad. Dat is absoluut zo. En ik kan u zeggen, dat is op alle woonvormen zo. Ik las het laatst weer, in Nederland is er een tekort aan 400.000 woningen. En dat gaat echt over alle segmenten heen. En ik hoorde het ook wel een aantal van u zeggen, kijk dan op welke locatie welke type woningen het beste past. En als je het dan over de programmering hebt en zegt, we willen hier een gebied hebben wat die kwalitatieve overgang biedt tussen een bebouwde kom naar een polderlandschap met die natuurkwaliteiten, et cetera, dan is het wel kiezen. Dan kan je niet vervolgens zeggen, ik wil die open structuur en die woningen hebben en dan vervolgens ook nog eens een keer allemaal betaalbare programmering hebben. Even los van dat je het inderdaad op een gegeven moment als randvoorwaarde kan stellen, maar het uiteindelijk aan de initiatiefnemer is of ze dan tot een ontwikkeling over kunnen gaan of het ontwikkeld wordt. Maar ik kan wel voorspellen, als je op zo'n plek allebei die dingen tegelijkertijd gaat vragen, dat zal nooit met elkaar te verenigen zijn. En dan zal daar op die plek geen ontwikkeling plaatsvinden. Ik heb een aantal hier in de raad gehoord die dat om andere reden niet willen. Dat zou een manier kunnen zijn, zal ik dan maar zeggen. Maar niet als je met die kwaliteiten die we ontwikkelen, met de randvoorwaarden die hierbij genoemd zijn. En dan kom je vanzelf, dat was een andere vraag, ook rond die aantallen woningen uit in rustig groen wonen, waarbij als je er meer stapelt dat allemaal niet met elkaar te verenigen is.

De voorzitter: Dank. Heeft u eerst een vraag opgeroepen. De heer Uysal had een vraag.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Voorzitter, heel veel partijen hebben hier aangegeven dat ze in hun maag zitten over de grondspeculatie. En het gaat GroenLinks om het principe dat als een private partij flink profiteert van een publieke beslissing, als we die bestemming wijzigen dan profiteert de ontwikkelaar daar enorm van, dat we dan ook een publieke tegenprestatie mogen verwachten, in de vorm van sociaal of meer betaalbare woningen. En ik snap niet heel goed uit de reactie van de wethouder wat daar zo bezwaarlijk is om aan de ontwikkelaar te vragen om dat inzichtelijk te maken, omdat te onderbouwen met de cijfers en dat te delen met de raad.

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat heb ik u proberen uit te leggen. Dat als je hier eisen stelt aan een verandering van de bestemming naar bebouwing, en tegelijkertijd er allerlei kwaliteiten op die plek wil hebben, dat je dan automatisch op randvoorwaarden

uitkomt die dan zal betekenen dat je gaat vragen om woningen te ontwikkelen, erg weinig woningen in het gebied, waarmee je uiteindelijk nooit een haalbare businesscase kan ontwikkelen. Dan zal er geen ontwikkeling op die plek plaatsvinden. Misschien zou dat een scenario kunnen zijn op het moment dat je het heel dicht bebouwt.

Maar dat matcht in totaal niet met de randvoorwaarden die u ook zelf als raad als kaders meegeeft voor een overgang van een bebouwde kom naar een open poldergebied, en het rustig en groen wonen. En ik wil daar ook echt nog eens een keer benadrukken, kijk het even op een wat grotere schaal dan alleen dit plotje. Maar kijk het even binnen de wijk, de buurt waarin zich dit bevindt. En dan zijn er echt nog heel veel andere plekken in de stad waar je wel die betaalbare woningen kan realiseren, omdat het een groter gebied is. We hebben het laatst bij Gezondheidspark onder andere met elkaar besloten, waarin je die programmering wel op 30 procent kan doen. Maar dat is niet zo dat elke locatie zich daarvoor leent.

De voorzitter: Een vervolgvraag, de heer Uysal.

De heer Uysal: De wethouder geeft een treffend voorbeeld aan, namelijk het Gezondheidspark. En daar hebben wij in eerste instantie als GroenLinks ook niet meteen gezegd, bouw daar 30 procent sociale huurwoningen. Dat doen we hier ook niet. Het enige wat we vragen, is om het inzichtelijk te maken. Dat hebben we toen bij het Gezondheidspark ook gedaan. Toen kregen we inderdaad een aantal scenario's van wat dat voor financiële gevolgen heeft als je verhoogt in bepaalde segmenten, qua percentage. En dat is het enige wat we nu vragen, om uiteindelijk, als het plan er ligt, dan een juiste afweging te maken. Ik snap eigenlijk nog steeds niet zo heel goed waarom dat niet mogelijk is.

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat heb ik proberen uit te leggen. Dat zou betekenen dat u moet zeggen dat heel veel van deze randvoorwaarden en uitgangspunten die, nogmaals, in uw eigen beleidskaders zijn meegegeven als kwaliteiten die bij zo'n ontwikkeling belangrijk zijn, daar niet mee te verenigen zijn. Dan zult u moeten zeggen, van deze kaders nemen we afscheid. En wat voor ontwikkeling krijg je daar dan vervolgens voor terug? Even los van, nogmaals, het uitgangspunt dat het natuurlijk niet aan ons is. Het is niet onze eigen grond. Wij gaan niet over wat daar uiteindelijk ontwikkeld wordt. Maar dan moet je geheel andere kaders gaan meegeven aan deze ontwikkeling. En die zullen in ieder geval niet verenigbaar zijn met, nogmaals, wat ik net zei, als ik hier dingen hoor over belangrijke natuurwaarde, groene inpassing, een goede overgang tussen het open poldergebied naar een bebouwde kom. Je kunt niet warm en koud tegelijk blazen.

De voorzitter: Een vraag van de heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, misschien komt de wethouder er nog op, maar ik duid even op het getal vijftien. Oftewel, beoogd wordt vijftien woningen te realiseren in dat gebiedje. Ik heb al eerder aangegeven dat in mijn herinnering het destijds ging over enkele villa's, vijf, zes in die buurt. Hoe matcht deze vijftien, en ook de nevenvraag, wie heeft die vijftien, laten we zeggen, genoemd? Is dat het college zelf of is de

projectontwikkelaar daarmee gekomen? Maar hoe matcht die vijftien zich met de zeven randvoorwaarden die u terecht heeft gesteld? En ik heb al gezegd, daar willen we wel nadere duiding op hebben, om dat getal van vijftien niet een eigen leven te laten leiden. Het gaat om, ieder van ons hecht aan de kwaliteit. En daarmee ook moet niet het getal op een gegeven moment als een heilige richtlijn worden beschouwd.

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dit is niet een van de keiharde randvoorwaarden of uitgangspunten. Kijk, er is nu ook een participatietraject wat er doorlopen wordt. Uiteindelijk krijgt u een omgevingsplanwijziging dan voorgelegd, waarbij ook dergelijke afwegingen zitten. En die zitten op die punten die daarvoor staan. Ik weet niet zo goed in het verleden. Het zegt mij niks, de aantallen van zes of iets dergelijks. Die kennis heb ik gewoon niet. Ik wil maar zeggen, als je een aantal van die ruimtelijke randvoorwaarden stelt, dan geeft dat een begrenzing op het aantal woningen wat je kan doen. Dit is nu de stand van zaken. Maar nogmaals, er gaat nu een participatieproces ook lopen met de buurt. Er worden nog nadere onderzoeken gedaan. En dat gaat uiteindelijk tot een plan leiden, die ook weer op uw tafel komt. Want het omgevingsplan, bij een wijziging moet u er uiteindelijk over gaan en zal dat nader worden toegelicht en geduid. Nogmaals, het is vooral de bullets die u leest daar. De bullets, zo moet ik het zeggen, dat zijn de harde randvoorwaarden en uitgangspunten.

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog, de heer Burggraaf. En als u richting een afronding zou kunnen gaan, dan zou dat mooi zijn.

De heer Burggraaf: Voorzitter, ik was in de veronderstelling dat ik hiermee alle vragen beantwoord heb. En als ik dat niet heb gedaan, dan hoor ik dat denk ik nog aan de rebound.

De voorzitter: En roept dat nog vervolgvragen op? De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, we hadden om een effectanalyse gevraagd, om dat helder in kaart te brengen. De wethouder is daar wel kort op ingegaan, op de bijdrage van de heer Groenewege. Dat was op zich al een beetje afdoende. Maar ik hoor graag ook hoe de wethouder hierop reflecteert.

De heer Burggraaf: De natuurlijke ecologische effectrapportage waarde, die bedoelt u? Wat ik daarvan zei is, dat is een gebruikelijk onderzoek wat je moet aanleveren op het moment dat je tot een vergunningaanvraag over kan gaan. En dan vervolgens moet je daarin kunnen aantonen dat je op een goede manier daar op een acceptabele manier invulling aan hebt gegeven. Dat is in deze fase nog te vroeg. Die onderzoeken vinden in een latere fase plaats. Het zal, nogmaals, een gebruikelijk onderdeel zijn van de toetsing, voordat je een vergunning verleent.

De voorzitter: Nog meer brandende vragen aan de wethouder? Omwille van de tijd hebben we niet heel veel tijd meer voor een tweede termijn. Ik ben wel benieuwd of er fracties zijn die hun standpunt mogelijk hebben bijgesteld naar aanleiding van dit debat, of dat er fracties zijn die een motie mogelijk willen gaan indienen? En anders hoor ik het graag wat u met dit stuk zou willen gaan doen.

Of dit stuk gewoon naar de raad gaat ter kennisgeving of dat dit een bespreekstuk moet worden? Wie wil daarop reageren? De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, het zou u niet verbazen dat wij het standpunt, zoals wij dit verwoord hebben, dat zal ook zo blijven, mits ik door de fractie teruggeroepen wordt, omdat het standpunt naar aanleiding van wat hier besproken is vooralsnog enigszins te wijzigen of bij te stellen. En wij zijn voornemens om in ieder geval met een motie te komen. Ik stel voor dat het als bespreekpunt kan.

De voorzitter: Als er een motie wordt ingediend, dan wordt het stuk per definitie een bespreekstuk. De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Voorzitter, het zal u niks verbazen dat het voor mij gewoon ter informatie naar de raad mag. En komt er dan een motie, dan wordt hij vanzelf besproken.

De voorzitter: Zijn er mensen die daar anders naar kijken? De heer Groenewege.

De heer Groenewege: De wethouder probeert ons ervan te overtuigen dat er een tegenstelling is tussen open landschappelijk wonen en betaalbaar wonen. Maar daar zijn we nog niet van overtuigd. Daar overwegen we wel een motie over. Dat betekent bespreekstuk.

De voorzitter: Duidelijk. Nog meer fracties die hierop willen reageren? Dan gaat het stuk in principe ter kennisname naar de raad. En als er moties worden ingediend, dan wordt het een bespreekstuk. Iedereen ermee akkoord? Ja? Oké.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Die motie komt er gewoon.

De voorzitter: Dan zal het een bespreekstuk worden.

De heer Katif: Voor kennisgeving, dat vind ik altijd heel moeilijk.

De voorzitter: Maar dan wordt het een bespreekstuk. Dat lijkt me dan duidelijk. Als er sowieso een motie komt, dan lijkt het mij dat het een bespreekstuk gaat worden. En dan stel ik voor dat we daar twee minuten de tijd voor nemen. Twee minuten? Duidelijk. Ik zie ja geknik. Twee minuten spreektijd. Helemaal goed. Dan wens ik u een hele fijne avond. Zou u uw flesjes en glazen mee naar de pantry willen nemen? En succes met het vervolg.

3. Vaststellen Dordtse Voedselvisie en -agenda 2024-2030 - Raadsvoorstel

Voorzitter: Mevrouw Kruger
Raadsgriffier: De heer Boogaard
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Mevr. Dijkstra (Gewoon Dordt)
Dhr. Droog (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)
Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Pauwels (Partij van de Arbeid)
Mevr. Schnabel (Partij van de Arbeid)
Mevr. Striebeck (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder H. van der Linden

Ambtelijke ondersteuning: dhr. Roubos

Overige aanwezigen: dhr. Brand, mevr. Taheij

De voorzitter: Goedenavond allemaal, bij de commissie over de Dordtse Voedselvisie en -agenda 2024-2030. Welkom raads- en commissieleden, en indien aanwezig, staat er op mijn blaadje, wethouder Van der Linden. Maar die zit er niet. Welkom ook aan de insprekers, mevrouw Taheij en de heer Brand, namens de werkgroep Voedsel van Dichtbij Dordrecht van het Platform Duurzaam Dordrecht. En welkom ook aan de ambtelijke ondersteuning, de heer Roubos. En ten slotte welkom aan de kijkers thuis en op de publieke tribune. Ik vergeet die nogal eens, omdat ik meer gefocust ben op hier de arena. Voor het verslag vraag ik u zich allen even kort voor te stellen. Ik begin hier aan mijn linkerhand.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

De heer Katif: Jacques Katif, Beter voor Dordt.

De heer Groenewege: Pieter Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer De Heer: Robert de Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer Droog: André Droog, ChristenUnie/SGP.

Mevrouw De Heer: Betsie de Heer, Forum voor Democratie.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, Partij van de Arbeid.

De heer Pauwels: Sam Pauwels, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

Mevrouw Dijkstra: Marjanne Dijkstra, Gewoon Dordt.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, DENK.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeannine Lammens, VVD.

Mevrouw Taheij: Conny Taheij, Voedsel van Dichtbij Dordrecht.

De heer Brand: Marco Brand, Voedsel van Dichtbij.

De heer Roubos: Maurice Roubos, ambtelijke ondersteuning.

De voorzitter: Dank u wel, allen. En dan zal ik nog even de reden van deze vergadering aan u vertellen. Het college heeft de gemeenteraad voorgesteld om de Dordtse Voedselvisie vast te stellen. En vanavond krijgt u een toelichting op het voorstel van de heer Roubos, beleidsadviseur van de gemeente. En uiteraard kunt u technische niet-politieke vragen stellen ter verduidelijking. Maar we starten eerst met een inspraakbijdrage namens de werkgroep Voedsel van Dichtbij Dordrecht. Ik heb begrepen dat de heer Brand dit gaat doen. Graag eerst even laten uitspreken. En dan zit ik ook weer even ... U kunt dan vragen stellen. We zitten weer met een grote groep mensen aan tafel. Ik wil in eerste instantie vragen om per fractie één persoon de vragen te laten stellen en één vraag per fractie. Gaat dat snel, dan kunnen we altijd nog iets uitbreiden. Maar we hebben maar anderhalf uur. En er komt ook nog een presentatie na deze inspreker. De heer Brand, gaat uw gang.

De heer Brand: Dank u wel, voorzitter. Geachte raadsleden, fijn dat we even dit mogen inspreken. En we willen heel graag beginnen met dat we heel blij en trots zijn dat er überhaupt deze Voedselvisie is, en tevens de Uitvoeringsagenda, om te worden vastgesteld na onze lobby, die we al de afgelopen jaren met veel energie hebben gedaan. De noodzaak om ons gedrag en het proces vanaf telen van ons eten tot het

consumeren aan te passen, wordt hiermee ook door de gemeente Dordrecht onderkend. En dat is een zeer belangrijke stap. Wij voelen het tot in onze diepste vezels. Onze toekomst namelijk, gezondheid en algeheel welzijn, worden hard geraakt als we blijven doen zoals we het nu doen. We putten onze bodem uit, maken zeer veel ongezonde producten, terwijl gezond vers voedsel voor velen van ons onbereikbaar is, met alle gezondheidsissues als gevolg. Dat behoeft geen verdere toelichting, lijkt ons. Naast een dak boven ons hoofd en kleding is voedsel de allerbelangrijkste basisbehoefte van iedereen. We moeten daarmee aan de slag. Het veelomvattende thema voedsel, en dat waaraan wij werken, staat nu ook in Dordrecht op de gemeentelijke agenda. En dat is belangrijk, omdat Voedsel van Dichtbij veel waarde heeft voor de stad en bijdraagt aan maatschappelijke thema's en kerntaken van de gemeente, van gezondheid en welzijn tot biodiversiteit en minder afval. Met veel enthousiasme en het gevoel van urgentie hebben we daarom meegedacht en meegewerkt aan deze eerste Dordtse Voedselvisie. Wij zijn blij met Maurice Roubos, die zich vanuit zijn rol als beleidsmedewerker met zoveel passie en energie heeft ingezet om dit document samen met ons vorm en inhoud te kunnen geven. En we merken dat hij er nu al uitvoering aan geeft. En dat wij ook daar actief bij worden betrokken. Onze mailbox loopt vol inmiddels. Dat is heel prettig, maar ook veel werk. Dat mag ik wel even erbij zeggen. Maar hiermee toont de gemeente Dordrecht aan dat gehoor wordt gegeven aan de beweging van onderop. Dat vinden we heel belangrijk om te vermelden, want dat mag ook weleens een keer gezegd worden. Ten slotte is dit gestart als een burgerinitiatief. Het thema voedsel is nieuw voor gemeenten. Met de Voedselvisie is Dordrecht een koploper in het land. Onze werkgroep Voedsel van Dichtbij Dordrecht wil bijdragen om deze uitvoeringsagenda tot een groot succes te maken. De visie onderschrijft ook onze belangrijke rol hierin. We hebben al veel zaken in gang weten te zetten. Verbinding tussen boeren, burgers, horecaondernemers en via voedselketenstochten, wandeltochten, voedselcafés, de Week van ons Eten, een onderwijsproject met het ROC Da Vinci, activiteiten voor en met buurtkoks in de wijken, op beleidsniveau met gemeente en provincie en het Nationaal Voedselberaad. En waarom noem ik dat laatste? Het Nationaal Voedselberaad is wellicht nog niet heel erg bekend. Dat is onlangs opgericht. En dat verbindt eigenlijk alle voedselgerelateerde initiatieven in het land. En wat ik daar heel graag aan wil toevoegen en bijzonder trots op ben, is dat mijn maatje Conny Taheij daar een van de medeoprichters van is. En dat is ook weer vanuit Dordrecht geïnitieerd. En dat wil ik graag toch eventjes apart noemen. Als we het over koplopers hebben, dan staan we echt wel vooraan. Deze Dordtse Voedselvisie, die zo wordt gepresenteerd, kan ons als maatschappelijke partner helpen en ons verder brengen. En zoals gezegd, andersom steunen wij de gemeente bij de uitvoering, daar waar mogelijk en gewenst. We weten ook dat voedsel vele beleidsterreinen raakt. Het is daarom zeer belangrijk dat de uitvoering in de gemeentelijke organisatie en het beleid wordt geborgd. Dat wordt door onze wethouder Rik van der Linden, portefeuillehouder in deze, onderschreven in de visie.

Maar om de mooie ambities uit de visie waar te maken in 2030, en nu komt het, is er voor de uitvoeringsagenda wel financiële onderbouwing nodig. En die ontbreekt nu. En daarom, en dat is onze vraag aan de raad, een verzoek aan de raad, om aan het college van B&W te vragen hiervoor budget beschikbaar te stellen. Samen werken we aan een gezonde en duurzame voedselomgeving op het eiland van Dordrecht. En hier wil ik graag mee afsluiten.

De voorzitter: Dit was uw spreekbeurt. Dank u wel. Wie mag ik als eerste het woord geven om te vragen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. De heer Brand noemt een aantal partijen waarmee samengewerkt wordt. Nu denk ik dat de overgrote meerderheid wel voedsel bij een van onze supermarktketens inslaat. Wat zijn daar de mogelijkheden in? Of zijn dat gesloten bolwerken? Wat is er vanuit het lokale mogelijk bij de supermarktketens? Een beetje open algemene vraag.

De heer Brand: Ik kom zelf uit de supermarkt. Ik heb daar jaren gewerkt en ook gezien hoe zich dat heeft ontwikkeld. En uiteindelijk ook besloten dat dat wat daar gebeurt zo niet verder kan. De supermarkten zijn een van de pijlers die het systeem in stand houden, zoals het nu gaat. En dat betekent dat we van verduurzaming in de landbouw of op een andere manier naar voedsel kijken geen sprake is, omdat andere producten, de ongezondere producten in het verdienmodel beter passen. Er zijn supermarkten, die proberen daar iets in te doen. Dat zijn voornamelijk de franchisebedrijven die dat kunnen. Dat zijn de zelfstandige ondernemers die onder die winkelketenformule vallen. De winkelketens zelf doen eigenlijk zo'n beetje ... Als de maatschappelijke ontwikkeling daarnaar vraagt, doen ze iets om daarin tegemoet te komen, wetende dat het altijd moet uitkomen op een positief bedrag onderaan de streep. Dat is het belangrijkste voor de supermarkten. Degenen die het wel doen, die moeten we op handen dragen. Maar dat zijn echt enkelen. En het is heel moeilijk om in het systeem van de supermarkten bijvoorbeeld verse groentes of dat soort producten te verkopen, omdat het systeem dat niet toelaat. Daar zit een hele handelsketen tussen, maar ook het bijhouden van voorraden. Het is echt een verknoopt systeem. En dat maakt eigenlijk het zo ingewikkeld om het groot door te zetten. En ook op die manier te proberen de voedselaanpassing daar in dat systeem iets mee te doen. Er moet iets naast komen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Brand. Hij heeft eigenlijk twee dingen genoemd in zijn betoog, twee belangen. Eén is lokale voedselproductie voor lokaal gebruik. En de ander is gezond eten. En ik wil graag het verband tussen die twee weten. Met andere woorden, hoe gezond is het eten wat op het eiland van Dordt wordt geproduceerd?

De voorzitter: De heer Brand of mevrouw Taheij, wie durft het aan?

De heer Brand: Het is niet onverwacht, deze vraag. Natuurlijk, we hebben een fors probleem op het eiland. Onderzoek heeft blijkbaar ook uitgewezen dat met het telen, zoals we dat doen aan de andere kant van de dijk, want daar zit voornamelijk het boerenland, dat daar het probleem nauwelijks speelt of niet speelt. Het gaat voornamelijk om wat meer in de kant van het water zit en de fabrieken, en vooral ook uit de moestuinen. De gecontroleerde teelt heeft daar nauwelijks last van, voor zover begrepen. Ik heb daar niet echt harde bewijzen voor zelf. Maar lokaal voedsel en gezondheid, dat is de vraag. We hebben het natuurlijk over een voetafdruk, die we doen in CO2. Daarover hebben we het alleen al. Wij hebben hier op het eiland, misschien weet

iemand dat, ook een bloemkoolteler. En wij hebben daar met verbazing naar gekeken. Die man verbouwt 400.000 bloemkolen per jaar en niet 1 wordt er in Dordrecht gegeten. Die gaan allemaal naar Duitsland. Het systeem waar we het net over hebben, maakt dat dat zo werkt. En als wij in onze supermarkt in Dordrecht kijken op de bordjes, waar komt het vandaan, dan is het Spanje of Bretagne of dat soort gebieden. Daar zit iets zo scheefs in, dat als we het over gezondheid hebben, dan begint het daar al mee. En daarnaast is het ook nog zo dat het gezonde voedsel door mensen met bijvoorbeeld weinig budget moeilijk bereikbaar is. En verwerkt voedsel of bewerkt voedsel is veel eenvoudiger. Je kan zo een zak patat kopen en daar de hele week je kinderen van voeden, maar dat is net zo duur als 1 bloemkool in onze supermarkten. Daar zit iets scheefs. Lokaal voedsel kan daarbij helpen. We hebben ook boeren hier op het eiland, die rekenen andere prijzen als in supermarkten. Alleen dat weet niemand. Je gaat niet naar die boeren toe. En het is ook, je moet er wel moeite voor doen, dat is ook nog een dingetje. Daar moeten we ook oplossingen voor bedenken. En die zijn er, maar daar moeten we het nog eens een keer over hebben.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: De heer Brand is heel positief over de Voedselvisie. Dat is mooi. Tegelijkertijd zie ik dat in de Startnotitie een doelstelling stond, in Dordrecht stimuleren we de productie en verkoop van lokale natuurinclusieve voeding. En die komt in de Voedselvisie uiteindelijk helemaal niet meer terug. Wat vindt u daarvan?

De heer Brand: Ik vind het niet fijn. Dat is eerlijk waar. Maar we moeten ook erkennen dat het is zo breed, we moeten ons ergens op richten. We hebben in overleg met de beleidsambtenaar ook gezorgd dat we een selectie maken uit de punten waar we een visie mee konden neerzetten, wat gemeentebreed gedragen kan worden en waar we alle partijen ook voor kunnen aanzetten, die het juist met elkaar moeten doen. En deze is dan daardoor uitgevallen.

De voorzitter: Kleine aanvullende vraag.

De heer Groenewege: Een korte vervolgvraag. Begrijp ik dan goed dat besloten is tot het schrappen van die doelstelling, in overleg tussen de organisaties en de gemeente?

De heer Brand: Wij hebben gezamenlijk aan de basis gestaan van deze Voedselvisie. Het antwoord is ja.

De voorzitter: Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ik zie hier ook staan, wat lokaal voedsel doet voor een gezonde en leefbare gemeente. Mijn vraag is, lokaal is in Dordrecht toch een probleem, kunnen we het lokaal niet groter maken? Want als je zegt, alleen lokaal eten is ... Je moet afwisselend eten. Maar als er PFAS in zit. Af en toe eten is niet erg, maar niet iedere dag. Of hoe kunnen we lokaal gewoon groter maken? Wordt het niet gewoon heel Nederland lokaal of Europa? Je kan niet alleen maar van het eiland van Dordt eten. Dat gaat helaas niet.

De heer Brand: Dat is een juiste constatering. En wij hebben onze werkgroep Voedsel van Dichtbij Dordrecht genoemd, omdat wij hier in Dordrecht de mensen met dit thema willen aanjagen. En lokaal voedsel betekent niet alleen maar van het eiland van Dordt, maar zo hebben we het wel genoemd. Want je kan ook niet een volledig menu vanaf het eiland van Dordt halen. Want we hebben wel veel akkerbouw. We hebben één of twee zuivelboeren, als ik het goed heb, die ook niet in de stad mogen afzetten, want die moeten dat weer aanbieden aan de fabriek. Of je moet het gaan halen, dan mag het wel. Het is een beetje een kromme situatie, maar zo werkt het wel. En we hebben geen of nauwelijks vlees en dat soort producten. We hebben geen totaal menu op het Dordtse eiland, maar Hoeksche Waard, Alblasserwaard, gezamenlijk wel. Die kunnen het wel samen oplossen. Dat is ook lokaal. Als je het over landelijke politiek hebt, die praten over Noordwest-Europa als lokaal. Dat is eigenlijk het antwoord op de vraag.

Mevrouw Taheij: Mag ik iets toevoegen?

De voorzitter: U wilt nog een kleine toevoeging geven?

Mevrouw Taheij: Heel kort. Omdat voedsel zo'n groot thema is, we noemen het vaak als lokaal voedsel, en dan gaat het niet alleen om het verbouwen ervan, maar ook alles wat voedsel doet en wat ook in de Voedselvisie naar voren komt. Voedsel verbindt, zeggen we altijd heel mooi. Het brengt mensen bij elkaar. Daarom noemen we het ook lokaal voedsel. En wat dat doet voor een gezonde en leefbare gemeente, los van de productie.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ik denk dat in Dordrecht het woord lokaal gewoon niet fijn is. Dat je gewoon een ander woord eigenlijk zou moeten gebruiken. Een groter woord. Want lokaal, dan denk je echt, het komt van het eiland van Dordrecht. En dat willen de mensen gewoon niet.

De voorzitter: Mevrouw Taheij.

Mevrouw Taheij: Wij weten dat mensen zich zorgen maken. Daarover gaan we ook altijd in gesprek. De productie van de boeren, daar is eigenlijk weinig discussie over. Die gaat ook allemaal van het eiland af. En wij krijgen ook weer voedsel uit het hele land, en heel Europa en heel de wereld. Wij weten ook niet wat daarin zit, in al die producten. We hebben eigenlijk geen idee meer. Maar als het gaat ook over lokaal voedsel en het verbouwen in de wijken, kan je dat ook doen los van PFAS, bijvoorbeeld met moestuinbakken en gezonde aarde of goede aarde. Er zijn allerlei mogelijkheden.

En eigenlijk zouden we helemaal opnieuw moeten beginnen, als we echt volledig duurzaam gezond willen eten, zonder nare stoffen. Stoppen met pesticiden is ook zo iets moois. Er is nog heel veel te doen. Daarom zijn we zo blij dat dit thema op de agenda staat.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank u, voorzitter. Dank ook voor de insprekers. Ik had een vraag die een beetje aansluit bij de vraag van mevrouw Lammens. Want de definitie van lokaal doet er wel toe, omdat er in de actiepunten heel veel actiepunten staan die gaan over lokaal. Ik las er minstens acht. Dat doet er wel toe hoe dat dan geïnterpreteerd

wordt, want het hangt wel af van wat je dan uiteindelijk aan aanbestedingen doet en hoe we deze visie aannemen. Dan moet er toch ergens in de visie ook een duiding staan van wat we dan met elkaar, denk ik, bedoelen met lokaal. En dat is mij nu niet meer zo duidelijk. Graag een toelichting daarop van, wat vindt de visie uiteindelijk in jullie ogen? En ook met hoe dit er nu staat, is dit in jullie ogen, want jullie zijn inspreker, een realistische visie ten opzichte van dat het ook uitgevoerd kan worden?

Mevrouw Taheij: Volgens mij hebben wij nu niet die punten zo concreet voor ogen om daar inhoudelijk op in te gaan. Maar weet dat lokaal, nogmaals, voor een bordje eten heb je ook de producten uit de Hoeksche Waard en de Alblasserwaard nodig, of zelfs uit Brabant. Maar het bekt gewoon lekker, lokaal voedsel. Een beetje marketing.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Helaas niet in Dordt. Was het maar waar dat dat wel zo was.

De voorzitter: Mevrouw Lammens.

De heer Van Dam Timmers: Dat bekt natuurlijk wel lekker, maar het gaat er uiteindelijk om. We stellen beleid vast en een visie. En dan ben ik benieuwd, wat is de uitvoering daarvan, voordat in ieder geval onze fractie het er soms mee eens is? Vandaar deze vraag. Maar dat is misschien een vraag om zo meteen nog even te bespreken.

De voorzitter: Ik wilde net zeggen, die komt misschien nog bij de presentatie van de heer Roubos aan de orde. Is er iemand die nog een vraag aan de heer Brand of mevrouw Taheij wil stellen? Dan wil ik u beiden bedanken voor het inspreken en beantwoorden van de vragen. En u mag hier blijven zitten, maar dan mag u niks meer zeggen. U kunt ook op de tribune gaan zitten en niks meer zeggen, maar is misschien iets comfortabeler. Wat u wil. Blijf lekker zitten. Dan wil ik nu het woord geven aan de heer Roubos. Die gaat met een presentatie komen. En aan de hand van de presentatie kunt u ook weer volop vragen stellen.

De heer Roubos: Super. De presentatie komt op het scherm ook? Er komt een mannetje voor.

De voorzitter: Een mannetje.

De heer Roubos: Een mannetje.

De voorzitter: Daar komt onze Clark, denk ik, voor. De heer Beemer, mannetje. De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Even gewoon procedure, vragen tussendoor of aan het eind of per blokje? Is het per blokje?

De heer Roubos: Toevallig wilde ik daar zelf al met de introductie op ingaan, maar zelf geef ik de voorkeur liever aan vragen op het einde. Of er moet echt iets heel dringends zijn dat je denkt, wat ik nu hoor daar moet ik wat van vinden of moet ik wat over vragen, dan helemaal prima. Het mannetje is geweest. We kunnen aan de slag. Goedenavond allemaal, fijn dat we hier vanavond eigenlijk met elkaar zitten en het over een thema

hebben waar ik, denk ik, nu een goede anderhalf jaar mee bezig ben. Ik hoop dat u ook tijdens de vrije dagen, die u heeft gehad, de gelegenheid heeft gehad om het stuk door te kunnen nemen. Dat zou toch wel heel erg fijn zijn. Vanuit de griffie is mij gevraagd ook om een korte toelichting te geven op de visie. En ook daarbij op het raadsvoorstel. Omdat de inhoud eigenlijk wel redelijk goed beschreven staat, vind ik zelf, in het stuk, heb ik ervoor gekozen om wat meer een samenvatting te geven van het traject en een beetje de, ik noem het maar even, de visie achter de visie, of de stappen die eigenlijk daarin doorlopen zijn. Maar ik denk dat het goed is dat ik me eerst even kort voorstel. Ik ben Maurice Roubos, sinds eind 2023 beleidsadviseur milieu bij de gemeente Dordrecht. En eigenlijk doordat ik hier net kwam te werken, is de Voedselvisie bij mij terechtgekomen. Vandaar. En dat heb ik met heel veel plezier gedaan. En dat doe ik eigenlijk nog steeds. Ik had al even aangegeven, de presentatie heb ik een beetje compact gehouden. En het liefst ook vragen na afloop, mits dat er echt dringende dingen zijn. Waar komen we vandaan? Het is al volgens mij heel even genoemd, zowel het politiek akkoord als de Startnotitie. Eigenlijk toen ik hier kwam te werken, was ook voor mij de grote vraag, wat houdt het in, zo'n Voedselvisie? Wat is daar nu al over beschreven? Het politiek akkoord waarin stond, we stellen een Voedselvisie op waar in ieder geval duurzaamheid, lokale en regionale productie en distributie, ondernemerschap, gezondheid en het tegengaan van verspilling een plaats krijgen. En uiteraard de Startnotitie, die is nog door mijn voorganger opgesteld, met daarin vijf deeldoelstellingen, volgens mij ook concept doelstellingen toentertijd. Die zijn aan uw raad voorgelegd. En die heeft u volgens mij medio september, oktober, september ook vastgesteld. En eigenlijk deze basis was voor mij het beginpunt om echt aan de slag te gaan met deze Voedselvisie. En dan eigenlijk denk ik wel een beetje de hamvraag, wat is eigenlijk zo'n Voedselvisie? En eigenlijk kwam ik er al vrij snel achter. En gelukkig waren er, ondanks dat er net werd gezegd, dat we pioniers zijn, op dat vlak misschien nog niet helemaal, want er zijn echt wel al een aantal gemeenten die, zij het in een andere vorm, sommigen noemen het een voedselstrategie, andere een visie, een agenda of wat dan ook. Maar uiteindelijk komt het wel op hetzelfde neer, gemeentes die bezig zijn met het thema voedsel. Onder andere gemeente Wageningen, Groningen, Ede en ook Almere. En voor mij kwam werd het altijd gepresenteerd als, het is een strategisch plan met richtlijnen en doelen over voedselproductie en consumptie. En inderdaad een visie op het onderwerp voedsel vanuit een brede context.

Denkend aan bijvoorbeeld, je kan het vanuit gezondheid bekijken, je kan het vanuit economisch perspectief bekijken, ruimtelijk kan je er ook nog naar kijken. En dat werd ook wel heel erg snel duidelijk in de gesprekken die ik heb gevoerd met de gemeente Wageningen en gemeente Almere. Die eigenlijk ook zeiden, probeer zeker ook te kijken naar de capaciteit die je hebt. Ik ben zelf de enige voedselambtenaar van de gemeente Dordrecht. Waarin ook echt met letterlijke woorden werd gezegd, maak het behapbaar, ga niet te groot beginnen en probeer een beetje feeling te krijgen met een thema als voedsel. En dat werd al even in het begin aangekaart, dat betekent ook keuzes maken, omdat je dan eigenlijk daarmee een beetje ook de concreetheid weet te behouden in het stuk uiteindelijk. Eigenlijk met die volgende stap zijn we de verkenning ingegaan. Ik had het al even genoemd, de Startnotitie, met de vijf conceptdoelen. Dat is altijd wel lastig wanneer je iets overgedragen krijgt, dat je dan toch nog even kritisch kijkt naar bepaalde doelstellingen dat ik denk, ik wil niet zeggen dat we ze niet zouden willen nastreven, maar zijn ze altijd even realistisch vanuit de rol, als we kijken vanuit gemeenten? We zijn

toch een kleine spin in een groot web, die grotendeels landelijke zeker, hoe heet het, de distributie en verkoop van voedsel, dat dat gewoon iets is waar wij als gemeente niet direct veel invloed op kunnen hebben. En daarnaast ook natuurlijk de situatie waarin er geen apart budget is vrijgemaakt voor de Voedselvisie, waarin we eigenlijk niet meer in de modus gingen staan van, wat kunnen we dan wel? Waar kunnen we eventueel wel nog wat aan bijdragen? Ook hierin het laaghangend fruit. Kijken, waar liggen kansen? En dat was eigenlijk voor mij ook even de twee sporen die ik daarin gestart was om te kijken, wat vinden wij als gemeente belangrijk, wat doen wij als gemeente ook al en wat kunnen we ook doen? Dan was het ook vaak kijken naar lopende projecten, bestaand beleid al, waarin thema's als voedsel wel genoemd worden, maar niet een duidelijke link of verbinding met elkaar hadden. En ook inderdaad de gesprekken met de verschillende initiatieven en organisaties hier uit de stad, werd al even genoemd. Voor mij was het ook, dit is iets wat vanuit de stad is gekomen. Om hier invulling en vorm aan te geven, moeten we het ook in de stad weer ophalen om daadwerkelijk tot een brede Voedselvisie te komen, die door de initiatieven wordt gesteund. En daarin was vooral de centrale vraag altijd, waar is er behoefte aan, wat is er al en wat ontbreekt er? Uiteindelijk zijn we aan de slag gegaan met de concept doelstellingen uit de Startnotitie. En daarom hebben we eigenlijk geprobeerd een soort samenvoeging te creëren tussen al die verschillende concept doelstellingen, en die samen te brengen in deze drie hoofddoelen, die uiteindelijk ook in de Voedselvisie terug zijn gekomen. Daarin inderdaad hebben we soms wat keuzes moeten maken of wat kritischer moeten kijken, ook op basis van wat we in de organisatie hebben opgehaald en in de stad van, waar kunnen we op aanhaken, waar moeten we nu echt onze focus op gaan leggen? En dat heeft geresulteerd uiteindelijk in deze drie hoofddoelen. Ik denk toch dat dit een verkeerde presentatie nog is, als ik zo kijk. Dit is nog een oudere versie, volgens mij. Ik wilde zeggen, ik zit even te kijken.

De voorzitter: Ik vind dat u dit heel kalm zo aangeeft.

De heer Roubos: Even kijken hoor. Deze klopt wel. Hij klopt wel. Sorry, dan is het bij mij inderdaad. Wat ik zelf ook altijd heb, weer terugkomend op het stukje vanuit de terugkoppeling die ik heb gekregen van gemeente Wageningen en Almere, waarom 2030? Waarom gaan we nu maar vijf jaar, of toen eigenlijk ... Er staat ook 2024. Maar goed, ik ben er vanaf dat moment al mee aan de slag gegaan. Dan kunnen we altijd nog discussiëren, is het '24, '25? Maar goed, we hebben nu even gezegd, tot aan 2030 om ook een klein beetje voor ons een aanloop te maken op dit thema, iets wat gewoon voor ons ontzettend nieuw is, waarin we ook de concreetheid weten te behouden van de doelen die in de agenda staan. En inderdaad daarin ook wat minder rekening hoeven te houden met de onzekerheden over de lange termijn. Ik heb hier een paar voorbeelden bijvoorbeeld ook genoemd. Toen ik hier net begon te werken, hadden we nog een ander kabinet zitten waar een staatssecretaris, ik meen de heer Van Ooijen, toentertijd nog het idee had om een fastfoodwet en alles in te voeren. En nu, nog geen anderhalf jaar later, is dat idee denk ik nog heel ver. Dat zijn zaken waarvan je denkt, soms is het goed inderdaad om een verre blik vooruit te hebben, maar in dit geval, zeker omdat je met zo'n nieuw thema bezig gaat, hebben wij daarin de keuze gemaakt, hou het kort. En dan kunnen we altijd in 2030 kijken, welke lessen hebben we hieruit geleerd, waar gaan we

op verder en willen we eventueel zelfs nog hier wat meer op gaan doen? Een aantal voorbeelden ook. Het werd al even genoemd door de sprekers ook van, ik ben al, we zijn, of we, ik ... Het is een beetje lastig als je de enige bent die eraan werkt. Maar wij als gemeente in elk geval zijn wel al aan de gang gegaan.

De voorzitter: In samenwerking met ...

De heer Roubos: In samenwerking met ook inderdaad.

De voorzitter: Precies.

De heer Roubos: Met een aantal verschillende acties ook. En ik heb er hier een paar opgesomd waarvan ik denk, dat zijn dan even wat concrete dingen die ikzelf ook gewoon mooi vind. Zoals gesprekken met de provincie, die nu zelf met hun eigen Voedselvisie aan de gang gaan. Afgelopen week heb ik nog gekeken naar vernieuwing van het onderwijsaanbod van Weizigt over de smaaklessen, ook in samenspraak met de GGD. Dordtse agrariërs is ook samengebracht, of proberen we nu samen te brengen met het project, Op bezoek bij de boer. Ook gedaan door Weizigt. Dat was bij om een goed voorbeeld te geven van, men weet vaak niet eens wat anderen doen. Het project Op bezoek bij de boer werd altijd georganiseerd bij boeren in de Hoeksche Waard, vanuit Weizigt. En in mijn gesprekken met de Dordtse agrariërs, met LTO, onder andere, werd juist gezegd, wij zouden heel graag scholen hier willen ontvangen. Wij willen heel graag laten zien wat wij hier op dit eiland produceren. En de desbetreffende projectleider wist helemaal niet dat die behoefte er was. En dat is dan iets waarvan ik denk, dat moet je samen zien te brengen. Dat is hopelijk de meerwaarde die ik hierin ook probeer te brengen. Hetzelfde is ook voor het Nationaal Programma Dordt West en de landelijke tak van JOGG. Daar zijn we nu aan het kijken, ook in het kader van de Kinderraad, die ook kijkt naar gezond voedsel om te kijken, kunnen we daar misschien ook in lijn nog een leuk project mee starten, zij het in de vorm van ... Die staat volgens mij ook al als een van de acties om te komen tot een voedselomgevingsscore.

En hoe gaan we daar eventueel invulling aan geven? En daarnaast ook als laatste voedselverspilling en de horeca hier zo, in samenwerking met het programma of het team van klimaatneutraal 2040. Eigenlijk de algehele conclusie die ik hier zelf uittrok, en ook die ik in de verkenning heel erg heb gemerkt, is dat er veel versnipperde initiatieven zijn in de stad, maar veel behoefte ook is aan een centraal aanspreekpunt, een aanjager en een verbinder. En ik hoop zelf dat de gemeente, mij als persoon, daar zo goed mogelijk invulling aan probeert te geven. Ook gelijk een korte vooruitblik, mits u zegt, we gaan inderdaad deze Voedselvisie en -agenda vaststellen. Ik heb hier ook weleens in het gesprek met de sprekers het over gehad van, dan hebben we nu uiteindelijk die lijst met al die acties, en blijft het daar dan bij? Zelf ben ik van mening van nee. We moeten eigenlijk altijd openblijven voor opdoemende initiatieven of mensen die zeggen, ik noem wat, laatst ook met de Stadslandbouwkas, daar heb ik zelf ook vanaf de zijlijn nadrukkelijk bij gekeken van, kan er iets vanuit ruimtelijk perspectief, maar ook in het kader van voedsel, toch wat meer meegedacht worden met dit soort initiatieven? Dan ben ik ook iemand die echt bereid is om daar een stapje extra voor te zetten. En ook scherp zijn op nieuwe kansen. Ik noemde het al even, we merken ook toch dat er nu zowel vanuit de provincie als landelijk echt wel een omschakeling plaatsvindt. In april heeft er dit jaar nog een provinciaal voedselweek plaatsgevonden, ook als startschot van

de provinciale Voedselvisie. Daarin zien we echt wel een paar leuke en interessante kansen ook opdoen. En ook het netwerk wat ik nu vanuit de provincie probeer op te bouwen, die mij ook proberen te ondersteunen in de acties die we hier eventueel gaan doen. Dan merk je toch dat je gelukkig als gemeente er niet alleen maar voor hoeft te staan. En ook vorige week nog, op 24 april heeft er in de commissie Leefstijlpreventie van VWS een heel interessant debat plaatsgevonden, voor de mensen die geïnteresseerd zijn, zou ik het ook zeker nog terugkijken, over het reguleren van de voedselomgeving op basis van gezondheid, van bureau Berenschot. En daarin heeft de staatssecretaris als reactie al aangegeven, om eventueel later in het jaar van 2026 met een wetsvoorstel te komen om te kijken, kunnen wij gemeentes meer instrumenten geven om eventuele ongezonde voedselaanbieders te weren? En dat is denk ik zo'n stukje van, het liefst hadden we dat misschien al zelf willen doen, maar dat instrumentarium hebben wij nu niet tot onze beschikking. En dan ben je afhankelijk van wat er landelijk gebeurt. En dat is even de korte presentatie. Zijn er nog vragen?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Het commissiedebat in Den Haag zal ik inderdaad terugkijken. Dat klinkt heel interessant. Maar ik heb een aantal vragen. Zal ik er gewoon twee doen?

De voorzitter: Graag.

De heer Hartmeijer: Want ik heb er uiteindelijk vijf. Dat is wat veel.

De voorzitter: Begin maar met twee. En misschien weet verder niemand een vraag en kunt u de andere drie ook nog stellen.

De heer Hartmeijer: Mijn vraag is eigenlijk, op een gegeven moment staat er bij hoofddoel 1 in de visie, we willen ondernemers stimuleren gezondere alternatieven aan te bieden. En dan wordt er als voorbeeld genoemd, een gezonder kindermenu. Maar hoe stimuleer je een horecaonderneming om te kiezen voor een gezonde menukaart, als die daar geen zin in heeft?

De heer Roubos: Bijvoorbeeld, het stimuleren van een gezonder kindermenu, dat is echt iets wat vanuit JOGG komt, Jongeren op Gezond Gewicht, die dat meer onder de aandacht proberen te brengen. Daarin ben je ook een beetje afhankelijk van, hoe ga je daar samen als gemeente en als organisatie invulling aan geven? Dit is iets wat JOGG al zelf doet. Maar hoe kan je bijvoorbeeld, ook in het kader met de ondernemersvereniging, waar horecaondernemers ook bij zitten, kan je die misschien daar extra op stimuleren, informeren van wat er mogelijk is. En dat is misschien heel vervelend, maar dan komen we ook weer een stukje op het budget stukje. Je kan vooral informeren en stimuleren, maar echt projecten of dat soort dingen, dat is altijd wat lastiger. En uw tweede vraag?

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Op een gegeven moment wordt er ook gesteld, we gaan een verkenning doen naar het voedselaanbod in bepaalde wijken, om zodoende een overzicht te krijgen. Maar wat is daar dan de bedoeling mee? Als je die verkenning hebt gedaan, wat is dan je volgende doel eigenlijk?

De heer Roubos: Dat slaat denk ik ook wel op dat stukje wat ik al noemde, over het reguleren ook van zo'n voedselomgeving, of het weren bijvoorbeeld van ongezonde aanbieders. Eerst moet je denk ik ook een beeld krijgen van, hoe zit een bepaalde wijk in elkaar? En ik denk dat bijvoorbeeld zo iets als dat Nationaal Programma Dordt West kan daar echt een mooie kans in zijn. Dat je echt gaat kijken van, we zien hier in bepaalde wijken sociaal maatschappelijke problemen, zij het ook op gezondheid. Kunnen we dat ergens aan herleiden? Is dat bijvoorbeeld op basis van een voedselaanbod in een wijk die een beetje scheef is? Dan kan dat misschien nog wel interessant zijn om daar ooit eens vervolgstappen op te gaan nemen.

De voorzitter: Wie wil er een vervolgvraag. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Was u het vergeten, voorzitter? Voorzitter, mevrouw Kruger. Ik had ook een vraagje betreft de horeca. Ik hoor ook in uw antwoord, zonder budget kunnen we niet zoveel, behalve informeren. Maar ik vroeg me af, hoe wordt het ontvangen door de horeca? Bijvoorbeeld, de doelstelling om voedselverspilling tegen te gaan, gezonder eten stimuleren. Staan zij daarvoor open of vinden ze het vooral bemoeienis vanuit de overheid?

De heer Roubos: Het was denk ik heel moeilijk om alle horecaondernemers hier zo in de stad te spreken. Ik heb wel geprobeerd in elk geval vanuit het netwerk, wat door het platform ook werd aangedragen, om die horecaondernemers aan te schrijven en daar het gesprek mee over aan te gaan. En te vragen wat hun blik daarop is. En ook hier intern gekeken met collega's van afvalverwerking, wat wordt er eigenlijk al gedaan? Is dit iets wat we ook zien inderdaad in de afvalcijfers?

Het is gewoon een feit denk ik, wat ik al zeg, zonder budget is daarin gewoon minder mogelijk. Maar ze zijn daar zeker wel toe bereid. Alleen ze lopen daar vaak ook tegen hele praktische zaken aan. Volgens mij, even uit mijn hoofd gezegd, werd er bijvoorbeeld is gezegd van, we krijgen een grote vuilcontainer en daar moet alles in. Als het gaat om scheiden en dat soort dingen, daar is dan weinig flexibiliteit in. Dat probeer ik ook bij een collega. Daar zitten ook allerlei wetten en regelgeving aan, die daar ook beperkingen aan opleggen, wat overigens mijn expertise nu even te buiten gaat. Details kan ik daar even verder niet op ingaan. Maar daar probeer je wel te kijken van, wat zijn dan wel de mogelijkheden? En om even een voorbeeld te noemen, in een van de voorbeelden die ik ook had opgesomd in de lopende acties en projecten, daar zijn we nu, ook kijkend met de collega's van klimaatneutraal, die wel budget hebben om te kijken, kunnen we elkaars doelen daarin niet aanvullen? Jullie richten je op klimaatneutraal. Ik wil graag iets rondom voedsel en voedselverspilling. En kunnen we dan toch nog iets van een project met de horecaondernemers gaan starten.

De voorzitter: Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Dank u wel, voorzitter. Ik heb hier al een paar keer het woord budget horen noemen. En ik zit hier zo door te spitten, maar ik kom uit op 0,1 fte, bij ambtelijke inzet, voor 8.000 euro. Is dat het enige budget wat jullie nodig hebben of wat vragen jullie eigenlijk aan ons voor budget?

De heer Roubos: Laat ik het zo zeggen, ik vraag denk ik niks. Ik denk alleen dat dat een belangrijk punt is om te laten zien van dat de acties die nu in de actieagenda zitten budgetneutraal zijn of aanhaken op lopende projecten. En het liefst zou je wat meer willen doen op bepaalde thema's, maar dat je daar soms ook beperkingen op hebt.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Dan is het wel handig als we weten over hoeveel geld we het hebben. Want jullie zeggen, we hebben te weinig geld, maar hoeveel geld hebben jullie nodig? Is dat een ton? Is dat 50.000 euro? Is dat 10.000 euro?

De heer Roubos: Ik denk dat het even de vraag is, aan wie stelt u de vraag?

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ik hoor u heel de tijd over budget. Ik zou gewoon willen weten wat het budget is wat u nodig heeft.

De heer Roubos: Het budget, ik denk twee belangrijke punten. Er is denk ik geen budget. En de visie die nu voor u ligt, die kan gerealiseerd worden met het budget wat er nu is. En dat is welgeteld 0 euro. En daar zit alleen ambtelijke inzet, oftewel uren van mij in.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Even kijken. Ik had twee vragen, als ik die mag doen? De ene gaat ook over definities. We hadden het al over de definitie van lokaal, maar er wordt in de visie best wel veel ingezet op gezonder en duurzamer eten.

Maar wat mij opvalt, is dat gezond en duurzaam eigenlijk niet gedefinieerd wordt, waardoor het vrij diffuus blijft van, op welke aspecten van gezond eten ga je dan in? Ga je dan in op minder vet eten, meer groente eten, meer water drinken? Je kan allerlei dingen bedenken. Waarom is er niet voor gekozen om dat wat meer te concretiseren? Dat is vraag één.

De heer Roubos: Dat stukje gezondheid, moet ik ook eerlijk zijn, daar lopen we zelf vaak ook tegenaan, omdat ook, noem maar een voorbeeld, is een gezond eetpatroon bijvoorbeeld volgen conform de schijf van vijf van het Voedingscentrum? Daar zijn natuurlijk ook nog niet zo heel lang geleden volgens mij wat wetenschappelijke kritische punten bij gezet, bijvoorbeeld ook omdat daar vlees en volgens mij zuivelconsumptie bij zit. Terwijl er toch wel vaak ook geluiden zijn die zeggen, dat zou eigenlijk geen onderdeel meer moeten zijn van ons dagelijks voedselpatroon. Er is ook daar een discussie. En dan misschien ook aanhakend over definities over lokaal, regionaal. Het is denk ik net aan wie je de vraag stelt wat je als gezond of ook regionaal of lokaal voedsel definieert. Dat is dan denk ik wel een leuke ook rondom de boeren. Daar werd tegen mij gezegd, lokaal is voor ons binnen een straal van 400 tot 500 kilometer. Terwijl voor misschien mij is lokaal wat direct in deze regio beschikbaar is. En misschien de buurman hier naast mij die zegt, alles wat hier naast mij groeit, dat is echt lokaal. Om even heel gechargeerd te zeggen. Het is denk ik niet de bedoeling geweest om geen duidelijke definitie te geven van zowel lokaal, regionaal als iets als gezondheid. Maar dat je hem juist wat breder wil houden, bewust ook.

De voorzitter: Dat was de tweede vraag?

De heer Groenewege: Nee.

De voorzitter: U heeft nu nog een tweede vraag. Sorry.

De heer Groenewege: Die gaat over het budget, net als de vraag van mevrouw Lammens. Want voor deze Voedselvisie is er dan 0 budget, maar eigenlijk een beetje ambtelijke ondersteuning à 8.000 euro per jaar. Mevrouw Lammens vroeg, wat zou je nodig hebben? In Groningen trekken ze, zie ik, 270.000 euro per jaar uit voor hun Voedselvisie. Dat is nogal een contrast. Maar zijn er misschien nog mogelijkheden qua subsidies, want die kwam ik niet tegen in de visie, om die binnen te halen?

De heer Roubos: Dat is eigenlijk wel echt vers van de pers, om het maar even zo te zeggen. Er zijn eigenlijk helemaal geen subsidies die rondom het thema voedsel of de voedselprojecten ondersteunen. Tot twee dagen geleden. Toen heeft de provincie bekendgemaakt dat er inderdaad een subsidieregeling gaat komen voor de projecten die gezond voedsel stimuleren en voedselverspilling tegengaan. Maar goed, dat is volgens mij bij elkaar 5 ton, of wat dan ook. We proberen daar natuurlijk gebruik van te maken. En dat is ook alleen voor een specifiek project. Dat is bijvoorbeeld denk ik niet bruikbaar, dat is even mijn eerste inschatting, voor de visie als geheel. Dan moet ik daar echt met iets heel concreets komen. En dan mag ik het ook alleen daarvoor spenderen. Er is nu wel iets gekomen, maar of het ook echt breed inzetbaar is, dat valt te betwijfelen.

De voorzitter: De heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Ook een vraag over dat budget, waar we allemaal zo nieuwsgierig naar zijn en wat er vervolgens niet blijkt te zijn. Tegelijkertijd lees ik nog best een aantal dingen die wel benut worden. De uren is natuurlijk noodzakelijk en fijn. Maar daarnaast reeds beschikbare en gereserveerde middelen voor communicatie, die worden dan ook benut, wat ik daaruit begrijp. Ik lees ook de SPUK-gelden van GALA. Die lopen volgens mij maar tot en met eind 2026. Dat is dan ook beperkt. Maar misschien kan daar nog iets over worden gezegd, over hoeveel hebben we het en wat wordt daar dan concreet voor gedaan? En ook miste ik eigenlijk in de visie zelf en in het raadsvoorstel de koppeling met Nationaal Programma Dordt West. Dat zag ik net wel in uw presentatie. En ik kan me zomaar voorstellen, als ik dat programma ook ken, dat daar heel veel mooie koppelkansen gemaakt kunnen worden. Zou daar nog iets over kunnen worden gedeeld?

De heer Roubos: Even kijken, voor de eerste vraag. Even kijken hoor. Ik ben hem gewoon even kwijt. De SPUK-gelden inderdaad. SPUK-gelden GALA.

De heer De Heer: Communicatie, SPUK-gelden.

De heer Roubos: Dat klopt. Dat zijn vaak hele relatief kleine bedragen, op het totale SPUK-budget wat er dan beschikbaar wordt gegeven. Dat wordt dan bijvoorbeeld ook gedaan om kleine projecten, die door het platform worden georganiseerd, een klein beetje van financiering te voorzien. Bijvoorbeeld laatst ook, volgens mij heeft het platform, dat is een maand geleden, volgens mij ook, voor de diverse buurtkoks die sessie georganiseerd, ook om minder voedsel te gaan verspillen, in de buurthuizen waar gekookt wordt. Dat is dan een voorbeeld waar je dat soort gelden voor kan gaan

gebruiken. En het is incidenteel geld. En dat blijft de vraag, hebben we dat volgend jaar wel of niet meer tot onze beschikking? En dat is ook gewoon het eerlijke antwoord van mijn collega die op het thema gezondheid zit van, het kan zijn dat die middelen eventueel volgend jaar voor andere thema's gebruikt moeten worden en dat voedsel dan toch wat lager op het prioriteitenlijstje komt te staan. En dat laatste, de koppeling van het Nationaal Programma Dordt West. En dat lag ook denk ik een klein beetje aan dat ik zelf op een punt kwam dat ik dacht, ik wil de visie ook gewoon graag een keer voorleggen, want hij is eigenlijk al overtijd. Volgens mij had hij in Q3 van '24 aan u voorgelegd moeten worden. Ik heb hier ook gewoon gesprekken gehad over met de collega's van het nationaal programma van, kunnen we daar een mooie koppeling mee maken, met die Voedselvisie en ook met de thema's waarom dit nationaal programma eigenlijk ook is gekomen. En dat ging gewoon niet altijd even snel. Op een gegeven moment moet je daarin ook keuzes maken. En nu gelukkig hebben we daar wat concreters van kunnen maken. Het is gewoon puur vanwege tijd dat het er eigenlijk niet in is gekomen, maar hij is er wel in elk geval, die koppeling.

De voorzitter: Dan ben ik even uw achternaam kwijt.

De heer Pauwels: Pauwels.

De voorzitter: De heer Pauwels.

De heer Pauwels: Allereerst bedankt dat jullie zijn gekomen. En ik proef begeestering. Dat is heel belangrijk. Ik heb een vraag over de scope, de reikwijdte van wat jullie willen bereiken. We hebben het over voedsel, maar voeding is breder dan dat, denk ik. Daar valt ook drinken onder, bijvoorbeeld. Een belangrijke oorzaak van overgewicht is bijvoorbeeld ook het drinken van alcohol, et cetera. De eerste vraag is, en ik koppel mijn tweede vraag er gelijk achter, hoe breed zien jullie dit concept? En het tweede is, als het gaat over de methode, we hebben het nu gehad over het bemoedigen van goed voedsel, willen jullie je ook gaan buigen over het ontmoedigen van slechte dingen? En zo ja, hoe? Ik zou daar heel erg in geïnteresseerd zijn. En denk bijvoorbeeld aan reclame, et cetera. Dat zijn mijn vragen.

De heer Roubos: Voor mij is in elk geval altijd de insteek geweest voor deze visie van, ik wil graag het thema voedsel vanuit meer een positieve kant benaderen. Zelf ben ik altijd, en dat was ook denk ik het idee wat iedereen had bij deze visie van, uiteindelijk is wat je consumeert je eigen keuze. En je kan alleen maar stimuleren of benadrukken dat er gezonde opties zijn of alternatieven. En dan vind ik het zelf ook vaak niet altijd motiverend naar degene toe om altijd te benadrukken, wat u nu doet, is ongezond of slecht. Voor mij staat die visie ook van, we willen voedsel vanuit het positieve benadrukken en niet dat negatieve. Over dat stukje drinken. Volgens mij, ik snap wel dat dat misschien belangrijk is. Maar eigenlijk is dat al ergens belegd, als het gaat om publieke gezondheid. En volgens mij zit daar ook een stukje alcoholpreventie al. Wordt dat eigenlijk ook al gedaan door de collega's van gezondheid. Misschien dat het daarom ook toentertijd niet is meegenomen in de visie.

De voorzitter: De heer Van der Meer mag zo. Maar mevrouw Van Engelen is al aan de beurt geweest. Ik had net gezegd, één per fractie. Ik wil eerst even vragen of er nog anderen zijn die niet aan de beurt zijn gekomen, de heer Kolkiliç bijvoorbeeld of

mevrouw Striebeck. U bent ook al aan de beurt geweest, toch? Nog niet? U heeft nog geen vraag gesteld? Ik moet zo wennen. Ik ben nu twee commissies achter elkaar ... Af en toe weet ik niet meer wie wat gevraagd had. Mijnheer Van Dam Timmers, u mag dan als eerste. En dan mag de heer Van der Meer. En dan mag ook de heer Hartmeijer nog zijn andere vragen stellen.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik heb inderdaad een vraag gesteld aan de insprekers, maar niet aan de ambtenaar of aan de directeur, moet ik zeggen, van de voedselvisie, of de afdeling Voedselvisie. Misschien is dat de beste bewoording. Ik had een vraag ook die ik eerder had gesteld, over de uitleg van de definities. Dat doet er wel toe, omdat er allerlei actiepunten in staan. En mijn vraag is, hoe worden die dan uiteindelijk toegepast? En dat is ook relevant voor mensen die uiteindelijk dit stuk lezen, hoe ze dat dan gaan toepassen. Want dat is niet alleen de directeur, denk ik, van deze afdeling, maar dat zijn ook directeurs van andere afdelingen binnen de gemeente. Dat is vraag één. En de tweede vraag gaat toch over, hoe wordt het betaald? Want dan staat er in het raadsvoorstel dat er geen apart budget is gereserveerd. Dat klopt. Dat hebben we bij de begroting met elkaar afgesproken, ook in eerdere jaren. Maar er staat hier wel dat het uit andere lopende programma's wordt betaald.

Dan is er wel degelijk indirect budget. En daar hebben wij nu in dit raadsvoorstel eigenlijk geen inzicht in. En mijn vraag is, is daar wel inzicht in wat deze visie in combinatie met de uitvoering dan kost, of is dat inzicht er niet?

De heer Roubos: Ik denk, over die incidentele middelen was ook om te laten zien, daar vallen bijvoorbeeld ook die GALA-, SPUK-gelden in, of budget wat eventueel vanuit een ander programma beschikbaar wordt gesteld, zoals vanuit klimaatneutraal. Of daar direct inzicht in is? Sowieso is dat geld nog niet gespendeerd, want dit zijn dingen die probeer je eventueel op te zetten. Het is misschien meer een beetje de vraag, is het dan voor u een betere inschatting om te weten, wat is er nodig om de Voedselvisie uit te voeren? Of is het meer zo geïnteresseerd wetende van, waar wordt het geld aan besteed? Want het idee is dan natuurlijk wel dat zowel die GALA-gelden als het eventuele budget wat er vanuit klimaatneutraal beschikbaar wordt gesteld, dat dat voor beide programma's of doelen een voordeel hebben.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, om daar heel even op te reageren. Waar het mij om gaat in feite is, hier wordt opgeschreven, en ook in de discussie ontstaat de indruk, dat er geen budget is. Maar dat klopt feitelijk niet helemaal. Er is geen gereserveerd budget, maar er is wel budget vanuit allerlei programma's. Alleen doordat het in al die programma's zit, hebben we eigenlijk geen zicht op wat dat dan precies uiteindelijk is. En dat is wel een heel verschil. En dat probeer ik te benadrukken en even te kijken van, wat is dat budget dan uiteindelijk? En daar was ik gewoon benieuwd naar het inzicht, om daar een gevoel bij te krijgen waar we het dan over hebben. En dat gevoel heb ik nu niet.

De heer Roubos: Precies. Dan snap ik uw vraag. Ik denk dat het in mijn geval ook vaak pitchen is en kijken van, waar vind ik dan, en dan ga ik een heel ambtelijke term gebruiken, koppelkansen, zoeken van ... Verschrikkelijk. Maar er is gelukkig geen synoniem voor, volgens mij. Maar dan probeer je wel te kijken, waar kan ik bij aanhaken? Waar hebben we een beetje dezelfde belangen in? En of het dan echt specifiek voor de

Voedselvisie is? Nee. Stel voor ook het stukje wat ik nu met de horecaondernemers wil doen. Dat is in het kader van klimaatneutraal. En de Voedselvisie probeert daarin aan te haken. Sorry, u had nog een andere vraag ook over de definities. Als ik ook een voorbeeld mag noemen van het aanbod van lokaal voedsel zichtbaarder en toegankelijker maken. Ook daarin, wat zien we dan weer als lokaal? Ik zou het zelf al mooi vinden als iemand uit Dordrecht erachter komt van, er zit ... En ik ken er gelukkig een paar. Ik kom zelf uit de Hoeksche Waard. Ik ken een paar boerenerven die heel erg openstaan naast wat ze produceren, maar ook heel graag mensen op hun erf ontvangen. Dat mensen uit Dordrecht een keer zeggen, daar wil ik eens een keertje naartoe. Voor mij is lokaal dan minder belangrijk, in de zin van dat het hier van het eiland afkomt, maar dat men de regio ontdekt en gaat kijken, wat is er allemaal te nassen, om het maar zo te zeggen.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Mooi. Dank u wel, voorzitter. Het sluit hierop aan. Er zijn hele verschillende definities van lokaal gegeven. Variërend van 2 kilometer tot 400.

En daar zit van alles tussen. Zou het mogelijk zijn om heel globaal aan te geven, als je een straal van 10 kilometer neemt bijvoorbeeld, welk deel van de voedselvoorziening van Dordrecht zou daaruit gedekt kunnen worden? En hoeveel zou dat aan transportkosten betalen? En hoe zou dat liggen voor 100 kilometer of voor 200 kilometer? U hoeft niet elke kilometer van mij mee te nemen, maar zou het mogelijk zijn niet nu ter plekke, om daar wat inzicht in te geven? Want dan hebben we een beetje greep op wat de olievlek, nee, dat mag ik niet meer zeggen, de inktvlekwerking van de Voedselvisie is voor die korte ketens?

De heer Roubos: Ik vind dat een hele lastige om te beantwoorden. En dat geef ik heel eerlijk toe. Ik denk dat hoe die is opgesteld, ook daarin niet een specifieke definitie van lokaal, regionaal, is die wel heel erg altijd beschreven vanuit het idee wat we hier in Zuid-Holland Zuid, dan hebben we het vaak over de Hoeksche Waard, Molenlanden, Alblasserwaard, wat daar aan aanbod is en wat je ook hier op Dordrecht, op het eiland produceert. Vanuit die gedachtegang is wel naar dit plaatje gekeken van, dan zou je denk ik wel tot, dat werd wel even gezegd, het bordje kunnen komen waarin ieder aanbod er is. Maar ik denk dat dat nog niet helemaal het antwoord is op uw vraag.

De heer Van der Meer: Dat is inderdaad nog niet helemaal een antwoord op de vraag. Ik zou bijvoorbeeld graag willen weten, hoeveel procent van onze voedselvoorziening kunnen wij redelijkerwijs dekken met wat op het eiland van Dordrecht verbouwd wordt en hoe zou dat liggen als we een straal van 400 kilometer nemen?

De voorzitter: Dat is misschien een hele interessante technische vraag, die nu wel erg groot is. Ik weet dat we in ieder geval iedere dag bloemkolen kunnen eten, zonder daar een auto voor te gebruiken. Dan kan je hele lekkere gerechten trouwens van maken. Elke dag kan je anders eten. Maar misschien hou de vraag even vast. En misschien is het nog een idee om dat uit te werken. De heer Hartmeijer heeft nog vragen.

De heer Hartmeijer: Jazeker. Dank, voorzitter. Ik las ook, ga ik even terug naar hoofddoel één weer, aansluiten bij City Deal gezond en duurzame voedselomgeving, om zodoende

meer gemeentelijke bevoegdheden te verkrijgen. En ik vroeg me af, wat voor bevoegdheden gaat het hier dan om, vanuit dat programma?

De heer Roubos: Om een goed voorbeeld te geven, die City Deal is gewoon een netwerk van gemeenten die zelf bezig zijn met voedselbeleid of zelfs al een eigen Voedselvisie hebben. Die hebben een klein clubje georganiseerd, die zich eigenlijk hard willen maken om inderdaad meer instrumenten te krijgen om iets te doen rondom het thema voedsel. Om een goed voorbeeld te geven, het stukje wat ik net noemde voor het commissiedebat van VWS op 24 april. Daarin is ook een brandbrief vanuit de City Deal toegestuurd naar de staatssecretaris. Dat is dan zo'n stukje in de lobby waar je graag bij aan zou willen haken en waarin je hopelijk wel een extra duwtje kan geven, om ook daadwerkelijk die instrumenten als gemeente te verkrijgen.

De voorzitter: U had vast nog een vraag.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Het ging ook over reclamebeleid in de openbare ruimte. Nu lees ik het zo dat gedacht wordt aan meer voorrang voor gezonde producten, maar bijvoorbeeld ook minder toestaan van reclame voor suikerhoudende producten. Is dat bijvoorbeeld iets, want dat is in een aantal gemeenten volgens mij wat ze daar ook al doen. Ik weet niet of daaraan gedacht wordt?

De heer Roubos: Zeker wordt eraan gedacht hoor. En dit is wel een vakgebied ook daarin, dan moet ik echt de collega opzoeken die direct over reclamebeleid gaat van, wat mag wel, wat kan niet. Volgens mij, en het kan zijn dat ik het mis heb hoor, maar waar je nu vooral verbieden of in elk geval beperkingen op ziet op reclame, gaat het vooral over fossiele brandstoffen, vliegen, dat soort dingen. Maar op voedsel, volgens mij is dat nog echt wel heel lastig. Ik kan me herinneren dat er volgens mij in de gemeente Haarlem vorig jaar nog een motie is aangenomen, waarin opgeroepen werd. Maar ik weet vanuit de ambtelijke organisatie dat het juridisch gezien, en om dat ook echt voor elkaar te krijgen, nog best een heel lastige is.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik heb een wat inzoom vraag. Een van de acties is het aantal verkooppunten van vers en lokaal voedsel te vergroten. Dat doen we door initiatieven op dit vlak te verwelkomen. Wat betekent verwelkomen? Wat ga je dan concreet doen als gemeente?

De heer Roubos: Dat snap ik. Ik snap dat die een beetje breed is opgeschreven inderdaad. En dat is denk ik, omdat je soms niet weet wat er nog eventueel gaat komen ook. Maar er zijn weleens ideeën geweest. Om heel concreet erop in te gaan, is er vanuit een initiatief een project geweest om te kijken of er op regionaal, provinciaal niveau iets gedaan kan worden met regionale distributie. Daar heeft de partij toen ook een subsidie voor aangevraagd bij de provincie. Is helaas niet toegekend. Maar dat had een initiatief geweest waarin ik graag met de organisatie had willen kijken, ook ruimtelijk gezien, wel naar locaties van, kunnen we daar iets mee gaan doen? Kunnen we inderdaad die producten, wat ik al zeg, vanuit de regio of het Zuid-Holland Zuid stukje meer naar Dordrecht krijgen? Maar helaas is dat stukje niet gelukt. Maar dat is wel een zo concreet

mogelijk voorbeeld. Ik vind het zelf niet zo heel netjes om de organisatie en alles bij naam te noemen voor een project wat niet gelukt is.

De voorzitter: Wie nog over voedsel en visie en koppelkansen. Ik ga die echt onthouden, koppelkansen. Mooi hashtag toch, koppelkans. Ik vind hem geweldig. Klinkt lekker, toch? Als niemand meer wat de vragen heeft ... Ik kijk nog een keer rond. Mevrouw Lammens nog een laatste vraag?

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Wat doen jullie met de scholen hierbij betrekken?

De heer Roubos: Scholen doen we misschien niet zo direct betrekken. Het is niet zo van, ik ga scholen aanschrijven met de vraag, wat doen jullie rondom het thema voedsel? Maar wel proberen we te kijken, wat doen anderen daar al in?

Net als wij, wat ik al noemde, met de smaaklessen. JOGG doet daar ook heel veel in. Ook een stukje voorlichting. Daarin zijn de scholen wel betrokken. Of had u hem daar wat anders verwacht?

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Er zijn natuurlijk ook projecten van ontbijt in Dordrecht, wat best wel groot is. En gewoon dat kinderen leren omgaan wat voedsel eigenlijk is. Want heel veel kinderen weten nog geeneens wat voedsel is eigenlijk.

De heer Roubos: Maar dat is denk ik ook bijvoorbeeld zo'n project wat door Weizigt wordt gedaan, Op bezoek bij de boer. Dat is een stukje inderdaad waar je echt heel nadrukkelijk scholen wil betrekken. Vanuit JOGG wordt er bijvoorbeeld ook Geen rommel in je trommel, volgens mij ... Heb je ook nu lopen. Daarom probeer je ook kinderen wat meer mee te nemen in het feit van, wat je in je mond stopt, daar moet je je wel bewust over zijn van wat je eet.

De voorzitter: Dit roept weer een andere vraag op. Mevrouw De Heer.

Mevrouw De Heer: Toch eventjes. Ik zat erover te twijfelen. Ik vraag het toch aan u. Heeft u wel gehoord van die organisatie EerlijkEten?

De heer Roubos: Ik moet zeggen, ik heb zoveel organisaties, initiatieven en alles gehoord, dus misschien een keer voorbij zien komen. Maar het doet niet direct een belletje rinkelen.

Mevrouw De Heer: Het is best wel groot. Ik gebruik het zelf. Iedere week krijg ik een mooie box met allemaal direct van het land eten. Er zijn landelijk initiatieven genoeg. Allemaal mooie voorbeelden. Maar ik was even nieuwsgierig of dat u daarvan op de hoogte was.

De heer Roubos: Ik ken wel andere partijen, zoals Rechtstreeks bijvoorbeeld, heb je ook. Die zitten allemaal wel een beetje in datzelfde idee, volgens mij. Maar wat ik al zeg, op een gegeven moment zie je zoveel voorbijkomen.

Mevrouw De Heer: Het is vooral, want dat is vanavond hier ook wel besproken, over dat ongezonde eten van die supermarkten. Daar kom ik al jaren niet meer. Maar dat soort

voedsel heeft niet allemaal dat gif. En gewoon vandaar EerlijkEten. Maar ik wilde dat gewoon even noemen. Eerlijk. En het is heerlijk.

De voorzitter: Dank u wel. We hebben nu in ieder geval voor twee bedrijven reclame gemaakt. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid. Ik heb nog wel even een vraag. U heeft geen vragen meer. Kan dit raadsvoorstel als hamerstuk naar de gemeenteraad? Ik zie veel mensen knikken. Dan gaat dit voorstel als hamerstuk naar de gemeenteraad. Dank u wel. Neemt u uw flesjes, bordjes, kommetjes, theezakjes zie ik liggen, mee naar de pantry. En ik wens u een fijne avond.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2025.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden